

Toimintasuunnitelma 2016

Yleisten töiden lautakunta ja
Helsingin kaupungin rakennusvirasto

Hyväksytty
Yleisten töiden lautakunta 15.12.2015 § 531

8.12.2015

Sisällysluettelo

1	Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto	3
1.1	Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät	3
1.2	Toimintaympäristön keskeiset muutokset	3
1.2.1	Toimintaympäristön muutosten vaikutukset	3
1.2.2	Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016 – 2018	5
1.2.3	Kilpailuttaminen	6
1.2.4	Riskienhallinta	7
1.3	Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa	8
1.3.1	Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa	8
1.3.2	Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2016 – 2018	12
1.3.3	Viraston henkilöstösuunnitelma 2016 – 2018	15
1.3.4	Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016 – 2025	16
1.4	Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi	16
1.4.1	Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen	16
1.4.2	Sähköisen asiointin kehittämishankkeet	17
1.5	Tavoitteiden yhteenveto	17
1.5.1	Sitovat toiminnalliset tavoitteet	18
2	Käyttötalousosan toimintasuunnitelma	19
2.1	Bruttoyksiköt	20
2.1.1	Viraston johto ja yhteiset palvelut	20
2.1.2	Hallinto-osasto	20
2.1.3	Katu- ja puisto-osasto	24
2.1.4	Arkkitehtuoriosasto	35
2.1.5	Palveluosasto	39
2.2	Nettoyksikkö	45
2.2.1	HKR-Rakennuttaja	45
3	Investointihankkeet	48
3.1	Katu- ja puistoinvestointien priorisointi	49
3.2	Katu- ja puistoinvestointien hankinta	51
3.3	Investointiohjelma	53
3.4	Irtaimen omaisuuden hankinta	58
4	Raportointisuunnitelma	59

LIITTEET

Liite 1	Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit
Liite 2	Investointiohjelma 2016 kadut ja liikenneväylät
Liite 3	Investointiohjelma 2016 puistot
Liite 4	Katu- ja puistohankkeet 2016, kartta

Kansikuva: Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa. Helsingin olosuhteisiin sopivia pyöriteiden talvihoitomenetelmiä kehitetään pilotin avulla. Kuva: Roy Koto

8.12.2015

1 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

1.1 Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Rakennusvirasto takaa toimivan ja turvallisen kaupunkiympäristön sekä kestävästä rakentamisesta asiantuntijapalvelut.

Mahdollistamme yhdessä vetovoimaisen ja kehittyvän Helsingin, jossa kaikkien on hyvä elää ja toimia.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on vastata Helsingin kaupunkiympäristön eli katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- katujen ja viheralueiden investointihankkeiden tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ylläpidon tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden ulkovalaistuksen tilaajatehtävät
- katujen ja viheralueiden strateginen suunnittelu
- yleisten alueiden asiakaspalvelu
- yleisten alueiden käytön ohjaus ja valvonta (luvat ja vuokraukset)
- kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä ajoneuvojen siirronvalvonta
- infra- ja toimitilahankkeiden rakennuttaminen
- metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen
- kaupungin toimitiloihin ja muuhun rakentamiseen liittyvät suunnittelu- ja asiantuntija-palvelut
- energiatehokkuuteen liittyvät asiantuntijatehtävät
- pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen tilaaja- ja asiantuntijatehtävät

1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset

1.2.1 Toimintaympäristön muutosten vaikutukset

Talous kiristyy, kaupunkirakenne tiivistyy, ylläpidettävät alueet laajenevat ja monimutkaistuvat, tehtävävastuut lisääntyvät. Katu- ja

8.12.2015

viheralueiden palveluverkosto ikääntyy ja kasvattaa nykyrahoitustasolla korjausvelkaa. Kaupungin väkiluku kasvaa, samoin ikääntyvien asukkaiden suhteellinen osuus alueiden käyttäjistä. Asukasaktiivisuus lisääntyy. Jatkossa palveluja joudutaan priorisoimaan ja arvioimaan entistä kriittisemmin. Yleinen taloustilanteen heikko kehitys asettaa haasteita rakennetun ympäristön laadun ja kaupunkiomaisuuden arvon säilymiselle.

Ylläpidettävien katu- ja viheralueiden määrä lisääntyy. Kasvavan pinta-alan, uusien tehtävien ja vastuiden laajenemisesta huolimatta ylläpitoon osoitettu määrärahataso ei nouse. Samaan aikaan edellytetään vahvistettavan joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn sekä asutokatuja asemaa parantamalla talvikäytettävyyttä lumi- ja jääkelien aikaan. Tämä luo painetta parantaa tuottavuutta ja alentaa kustannustasoa erityisesti ylläpidon suurimmat menoerät aiheuttavien talvihoidon ja puhtaanapidon palveluiden järjestämisessä.

Ylläpidon järjestämiseen ja hankintojen ohjaukseen valmistuu ylläpidon pitkäntähtäimen suunnitelma, jonka toteutus käynnistyy vuodesta 2016 eteenpäin. Suunnitelma luo suuntaviivat pitkällä aikavälillä ylläpidon järjestämisessä toteutettavista muutoksista sekä asettaa tavoitteet ylläpidon hyväksyttävälle kustannuskehitykselle seuraavien kymmenen vuoden aikana. Lähtökohtana on saavuttaa tasapaino kilpailuttamalla hankitun ja kaupungin sisäisen tuotannon tuottaman ylläpitopalvelun välillä. Lisäksi tavoitteena on monipuolistaa ylläpitoon liittyviä hankinta- ja urakointimalleja sekä kehittää ylläpitopalveluiden järjestämisen joustavuutta ja ketteryyttä sopeutua muutoksiin.

Laajeneva kiinteistöjen hoitovastuiden ottaminen kaupungille edellyttää toimintatapojen muutoksia. Niistä keskeisimpiä ovat katujen talvihoitoa ja puhtaanapitoa tehostavan kadunvarsipysäköintijärjestelyn toimeenpano, pysyvän lumenvastaanottoaikaavien osoittaminen tilavarauksina sekä alueiden ja ylläpitotoiminnan valvontamenettelyn tehostaminen.

Vuosilla 2016 ja 2017 on erityinen merkitys kaupunkiympäristölle. Vuonna 2016 vietetään valtakunnallista vihervuotta ja valmistaudutaan itsenäisyyden juhluvuoteen 2017. Vihervuoden teemana on kestävä suomalainen maisema.

Investointikatto ja panostus aluerakentamisalueiden toteuttamiseen tuo haasteita muiden alueiden peruskorjaushankkeille. Katuja, siltoja ja puistoja ei pystytä peruskorjaamaan siinä määrin kuin olisi tarpeen. Joukkoliikenneinfran toteuttaminen peruskorjausmäärärahaa tuo haasteita määrärahan riittävyydelle ja vähentää mahdollisuutta peruskorjata muita katuja ja siltoja.

Pysäköintipolitiikan toimeenpano lisää tuloja asukaspysäköintitunnusten hinnan noustessa ja määrän lisääntyessä. Uusien alueiden tulo asukaspysäköintijärjestelmän piiriin lisää valvonnan tarvetta, muuttaa pysäköinninvalvontaa ja pakottaa siirtymään enenevässä määrin kameroilla varustettujen autojen avulla tehtävään valvontaan. Pysäköintitunnusten ja matkapuhelimella tehtyjen pysäköintimaksujen valvonta tehdään jo rekisteritunnuksen avulla. Tavoitteena on vähitellen luopua kolikkomaksamisesta ja siirtyä koneellisesti valvottaviin maksutapoihin. Muutokset lainsäädännössä ja pysäköintipolitiikan

8.12.2015

toimeenpano edellyttävät myös muutoksia pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmään, mikä lisää menoja.

Hankintojen johtamisen ja tilaajaosaamisen merkitys korostuu. Esimerkiksi eettiset ja ympäristölliset vaatimukset tulee osata ottaa hankinnoissa nykyistä paremmin huomioon. Toiminta rakentamisessa esiintyvien epäterveiden ilmiöiden, kuten harmaan työvoiman ja harmaan talouden estämiseksi korostuu.

Henkilöstön saatavuus ja kilpailukyky työnantajana korostuvat henkilöstön ikärakenteesta ja työelämän muutoksesta johtuen.

Tiukentuva talous pakottaa tehostamaan toimintaa. Toimintaprosesseja rationalisoidaan. Resurssien kohdentamista arvioidaan uudelleen.

1.2.2 Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2016 – 2018

Kaupungin talousnäkymät pakottavat arvioimaan tarjottavien julkisten palveluiden tarpeellisuutta myös katu- ja viheralueilla. Väestön ikääntyminen sekä joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn aseman vahvistaminen pakottavat huomioimaan nämä painopistemuutokset yhä keskeisemmin toiminnassa.

Asukkaiden toiveet ja odotukset huomioidaan talousraamin puitteissa. Katualueille asukkaat toivovat panostusta lumenpoistoon, etenkin asuntokaduilla sekä jalankulku- ja pyöräteillä. Toinen selkeä toive on päälysteiden kunnossapidon parantaminen. Myös pölyämisen vähentämistä ja roskien poistoa on toivottu tehtävän nykyistä enemmän. Puistoalueiden käyttäjät taas pitävät tärkeinä penkkejä ja valaistusta sekä kukkaistutuksia. Myös käymälöihin ja leikkipaikkoihin tulisi asukkaiden mielestä panostaa nykyistä enemmän.

Niillä toiminta-alueilla, joissa kaupungilla on omia tuotantoyksiköitä, hankinnat jaetaan omajohtoisen tuotannon ja kilpailutettujen urakoitsijoiden kesken. Hankintojen hajautuksella eri toimittajille halutaan varmistaa palvelujen saatavuus ja luoda kehittämisorientoitunut kilpailutilanne eri tuottajien välille siten, että palvelujen vaikuttavuus sekä hinta- että laatukriteereillä arvioituna paranee. Olennaista kuitenkin on, että kumpikin tuotantotapa säilyy tilaajan kannalta toiminta- ja kilpailukykyisenä. Rakennusvirasto varmistaa osaltaan Helsingin rakentamispalvelun (=STARA) työllisyyden erikseen hyväksyttävän yleisten alueiden hankintasuunnitelman mukaisesti.

Suunnitteleamalla hankintojen tilaaminen pitkäjänteisesti rakennusvirasto haluaa varmistaa, että edellytykset ja paine kaupungin omien tuottajien toiminnan ja kilpailukyvyn tavoitteelliselle kehittämiselle säilyvät. Tämä tapahtuu kumppanuuteen perustuvalla yhteistyöllä, riittävän pitkäkestoisilla sopimuksilla sekä palveluiden hinnoittelupolitiikalla, joka ottaa huomioon paitsi omajohtoisen tuotannon kustannustekijöiden erityispiirteet myös ulkoisten markkinoiden kilpailuhaasteet. Kaupungin oman rakentamispalvelun (STARA) kapasiteetti hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.

Pysäköinninvalvonnassa avustamista eli yksityisalueiden yksityistä pysäköinninvalvontaa koskeva lainsäädäntö muuttaa ja lisää toteutuessaan pysäköinninvalvonnan ja asiakaspalvelun tehtäviä,

8.12.2015

samalla kasvattaen viraston menoja ja tuloja. Kiinteistöjen tulee kustantaa alueellaan tapahtuva yksityinen pysäköinninvalvonta, rakennusvirasto ei budjetoi tähän määrärahaa. Kunnallinen pysäköinninvalvonta tekee pyynnöstä vastakin valvontaa yksityisalueilla resurssiensa puitteissa.

Vaatimukset lupien ja sopimusten sekä kadun kunnossapito-velvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonnan lisäämisestä kasvavat.

Maankäyttölupien ja -sopimusten sekä kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvontaa lisätään resurssien puitteissa. Tehty valvonta dokumentoidaan järjestelmällisesti.

Uudet julkisen kaupunkitilan käyttötavat, kuten Ravintolapäivä, Siivouspäivä ja uusimpana ketterät kioskit muuttavat alueidenkäytön lupien hallintaa ja valvontaa.

Mobiiliteknologiaa hyödynnetään asiakaspalautteen antamiseen, valvontatiedon välittämiseen kentältä ja maksulliseen pysäköintiin.

1.2.3 Kilpailuttaminen

Hankintatoimintaa ja kilpailuttamista kehitetään vuonna 2012 hyväksytyn rakennusviraston hankintastrategian ja siihen perustuvan yleisten alueiden hankintasuunnitelman linjausten mukaisesti.

Rakennusvirasto ja Stara allekirjoittivat vuoden 2015 alussa kumppanuussopimuksen yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Sopimuksessa on linjattu virastojen yhteistyön periaatteet ja kehittämissuunnat toiminnan yhteisestä kehittämisestä erityisesti tuottavuuden parantamiseksi.

Ylläpidon järjestämiseen ja hankintojen ohjaukseen valmistuu ylläpidon pitkäntähtäimen suunnitelma, jota ryhdytään toteuttamaan vuodesta 2016 eteenpäin. Suunnitelma luo suuntaviivat pitkällä aikavälillä ylläpidon järjestämisessä toteuttavista muutoksista sekä asettaa tavoitteet ylläpidon hyväksyttävälle kustannuskehitykselle seuraavien kymmenen vuoden aikana.

Yksityisiltä palveluntuottajilta tilattavat palvelut kilpailutetaan. Suunnittelu- ja ylläpitopalvelut tilataan pääsääntöisesti kokonaistaloudellisuuteen perustuen. Rakentamishankkeet tilataan pääsääntöisesti hintakilpailun perusteella, mutta erityiskohteissa käytetään valintaperusteena kokonaistaloudellisuutta.

Rakennusvirasto kehittää aktiivisesti hankintamenettelyjä alan järjestöjen, tilaajien ja palveluntuottajien kanssa hyödyntämällä mm. rakennusalan hankintaklinikkaa.

Hankintojen ympäristövaikutukset, kestävä kehitys ja eettinen kelpoisuus nousevat jatkossa yhä enemmän yhdeksi valintakriteeriksi kaupungin ympäristöpoliittisten tavoitteiden ja globaalin vastuun strategian vaatimalla tavalla.

8.12.2015

1.2.4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa kaikkia viraston toimintoja, prosesseja ja projekteja. Prosessiriskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on liitetty osaksi viraston toimintaprosesseja ja niiden kehittämistä.

Talousarvion toteutumista seurataan osavuosisiraportein ja talousarvioennustein neljä kertaa vuodessa. Toiminnan kehittymisen ja tuottavuuden kannalta merkittävimpien talousarviotavoitteiden toteutumista edistetään tulospalkkioin.

Jatkuvassa toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seurannassa on käytössä SAP ja Business Warehouse sekä QlikView- järjestelmien tuottamat raportit sekä sähköinen laskujen hallinta.

Tietohallinnon riskien vähentämisen ja tietoturvan parantamisen toteutus jatkuu: SAP -järjestelmän muutoshallinta ja toipumissuunnitelma sekä kaikkien järjestelmien varmuuskopiointi ja palautus.

Rakennusviraston sisäinen valvonta on järjestetty talous- ja suunnittelukeskuksen vuonna 2007 valmisteleman sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti.

Hankintariskejä on vähennetty laatujärjestelmiä kehittämällä ja panostamalla asiakirjojen valmisteluun hankintaprosessin aikana. Lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelullisia riskejä vähennetään vakiintunein työsuojelutoimenpitein, työsuojeluorganisaation avulla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Ympäristöriskien vähentämiseksi rakennusvirasto laatii lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelman nelivuotiskausittain, voimassa oleva ympäristöohjelma on vuosille 2013 – 2016.

Vuoden 2013 aikana laadittiin viraston valmiussuunnitelma, jolla varmistetaan tärkeimpien tehtävien hoitaminen erilaisissa häiriötilanteissa.

Erityisen runsaslumisina talvina toimitaan vuonna 2013 päivitetyn talvihoidon varautumissuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstön osalta pyritään varmistamaan mahdollisten sijaisuuksien toimivuus sopimalla sijaisuusjärjestelyt ennakolta ja tunnistamalla toiminnan kannalta tärkeimmät työkokonaisuudet. Eläkkeelle siirtymisistä tai työpaikan vaihtamisesta johtuviin henkilöstöriskeihin varaudutaan ennakoivalla rekrytoinnilla ja henkilöstön asiantuntijuutta laajentamalla. Henkilöstön työkuormien kohtuullisuus ja tasapainoisuus varmistetaan henkilöjohtamisen ja työhyvinvointipalvelujen keinoin.

Kaupunkilaiset haluavat yhä aktiivisemmin osallistua katu- ja puistohankkeiden suunnitteluun. Vuorovaikutusvalmiuksia tulee parantaa hankkeiden valmistelun tueksi. Eri käyttäjäryhmien ristiriitaiset näkemykset suunnitelman sisältöön lisäävät hankkeiden

8.12.2015

viivästymisriskiä. Suunnitelmavarantoa lisäämällä voidaan tällaisissa tapauksissa lähteä toteuttamaan vaihtoehtoisia hankkeita.

1.3 Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa

1.3.1 Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Toimiva Helsinki

Asuntotuotannolla vastataan kasvavan Helsingin tarpeisiin

- Edistetään kaupungin asuntotuotantotavoitteen nostamista nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamisprosessia tehostaen hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja sekä nopeuttamalla suunnittelu- ja rakentamispalvelujen hankintaa ja toimeenpanoa.

Esikaupunkien ja asuinalueiden vetovoima

- Yleisten alueiden aluesuunnitelmissa parannetaan katujen, virkistysalueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Lisäksi painotetaan ylläpitoa tehostavia suunnitelmaratkaisuja uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä lisätään ylläpidon vaikuttavuutta toimenpiteiden paikallisella priorisoinnilla.

Kaupunkirakenteen eheyttäminen

- Osallistutaan uuden yleiskaavan valmisteluun ja yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä perustettavan metsäisen suojeluverkoston suunnitteluun.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen

- Parannetaan palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja toteuttamalla katu- ja puisto-osastolle kuuluvat joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyt viivytyksittä ja varmistamalla matkaketjujen sujuvuus ylläpidon keinoin.
- Edistetään kestävästä liikkumisesta luovuttamalla paikkoja kaupunkipyöräasemille ja pyöräpysäköintiin sekä sähköautojen latauspisteille.

Turvataan kantakaupungin liikenteen toimivuus

- Osallistutaan kokonaisvaltaisen liikenteen kehittämisohjelman laatimiseen mm. pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin osalta.

8.12.2015

Materiaalitehokkuutta parannetaan

Katu- ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan tehostamalla talvihoidon lumilogistiikkaa, hajauttamalla lumenvastaanottoa, varmistamalla ylijäämämassojen jalostuksen ja hyötykäytön edellytykset sekä hyödyntämällä täysimääräisesti kaupungin rakennuskohteista syntyvä asfaltti- ja betonipurkumateriaali.

Ilmaston muutokseen sopeutuminen

Kaavayhteistyöllä edistetään riittäviä tilavarauksia ja toimivan kaupunkiympäristön syntymistä.

- Laajennetaan puistokasvien ja kaupunkipuiden lajivalikoimaa paremmin muuttuviin ilmasto-oloihin sopivaksi ja ehkäistään vieraslajien leviämistä.
- Poikkeuksellisen runsaslumisina talvina toteutetaan talvihoidon varautumissuunnitelmaa.
- Edistetään tulva- ja hulevesien hallintaa sekä toimintamalleja jatkamalla tulvantorjuntasuunnitelman mukaisten tulvansuojeluhankkeiden toteuttamista ja kehittämällä hulevesitulvariski-kohteiden suunnitteluratkaisuja.
- Hyödynnetään Kuninkaantammen hulevesiprojektin kokemuksia hulevesien hallinnassa viheralueilla. Osallistutaan päällysteiden kehittämishankkeeseen.

Koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Vastuullisen energiapolitiikan tärkein työkalu on energiansäästö.

- HKR-Rakennuttaja toimii energiansäästöneuvottelukunnan koordinoijana ja käytännön työn toteuttajana sekä asiantuntijana koko kaupungin energiatehokkuustyössä.
- Rakennusvirasto asettaa energiansäästötoimenpiteet energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi vuosittain päivitettävässä viraston energiansäästön toimintasuunnitelmassa.

Helsinki on hauska ja houkutteleva kaupunki

- Vahvistetaan asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstään lisäämällä mahdollisuuksia pitää huolta yhteisestä kaupungista.
- Tuetaan asukkaiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä osoittamalla asukkaiden käyttöön kaupunkiviljelyyn soveltuvia alueita.
- Luodaan edellytyksiä kaupunkitilan hyödyntämiseen tilapäiskäyttöön, kuten tapahtumien järjestämiseen ja kaupunkiviljelyyn kehittämällä ja päivittämällä yleisten alueiden käytön periaatteita.
- Julkisen kaupunkitilan käytettävyyttä kehitetään esteettömyyttä ja turvallisuutta edistämällä.

8.12.2015

Asukas- ja asiakastyytyväisyys

- Vahvistetaan henkilöstön asiakaslähtöistä palveluasennetta.

Elinvoimainen Helsinki

Meri-Helsinki tarjoaa elämyksiä kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille.

- Osallistutaan Merellinen Helsinki -ohjelman laadintaan.

Tapahtumien Helsinki on hauska kaupunki.

- Rakennusvirasto luo edellytyksiä tehdä Helsingistä todellinen tapahtumakaupunki. Sähköistä asiointia lisätään tapahtumahallinnassa voimakkaasti edistäen samalla yhden luukun periaatetta tapahtumaluovissa.
- Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa syntyvät uudet tavat käyttää yleisiä alueita voivat aiheuttaa ristiriitoja perinteisten käyttötapojen kanssa. Rakennusvirasto viestittää sosiaalisessa mediassa ja muutoin yleisten alueiden eri käyttötapojen yhteensovittamisen ja tämän edellyttämän suvaitsevaisuuden tärkeyttä.
- Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen keskeisillä aukioilla ja merkittävimmissä puistoissa huomioimalla tapahtumien vaatimia järjestelyjä rakentamisessa sekä varautumalla tapahtumiin ylläpidossa.

Helsinki vahvistaa asemaansa muotoilun suurkaupunkina käyttämällä muotoilua kaupungin uudistamisessa

- Osallistutaan valittujen kaupunginosien luonnetta korostavan valaistuksen luomiseen muotoilun ja teknologian avulla.

Hyvinvoiva helsinkiläinen

Ikääntyvistä huolehditaan

- Edistetään vanhusväestön liikkumista asuinympäristössään parantamalla yleisten alueiden esteettömyyttä rakenteellisin ja ylläpidon keinoin sekä varmistamalla terveysasemien, palvelutalojen ja senioriasuntojen esteetön saavutettavuus joukkoliikenteellä.

8.12.2015

Helsingiläisten liikunta lisääntyy

- Tehdään yhteistyötä ulkoilureittiverkoston palvelujen kehittämisessä liikuntaviraston kanssa.

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Tuottavuuden ja laadun parantaminen

- Tehostetaan käyttötalouden tuotannonohjausta ja ostopalvelujen hankintaa. Omajohtoisen ja kilpailutetun tuotannon suhde optimoidaan käyttömenojen tuottavuusvaatimuksia vastaavaksi.
- Investointihankkeiden massatalouden hallintaan panostetaan.
- Varmistetaan katu- ja puistohankkeiden toteutus investointiraamin puitteissa ja tuottavuustavoitteiden mukaisesti hankesuunnittelulla ja -ohjauksella. Lisätään ylläpidettävyydestavoitteiden painoa investointihankkeiden suunnittelun ohjauksessa. Lisätään myös vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.
- Elinkaarikustannuksien huomiointia painotetaan investointihankkeiden suunnittelussa. Lisätään vuorovaikutusta asukkaiden kanssa sähköisellä viestinnällä investointihankkeiden suunnitteluvaiheessa.

Organisaatorakenteiden kehittäminen

- Osallistutaan teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen sekä nykyisten virastorajat leikkaavien prosessien läpikäyntiin ja uudistamiseen.
- Osallistutaan tilahallinnon, rakennuttamisen ja rakentamisen toimintojen kehittämisen jatkamiseen.

Tietotekniikka palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin kehittämistä

- Sähköistä asiointia lisätään osana toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittämistyötä.

Hankintatoimintaa tehostetaan ja ympäristövastuuta lisätään

- Varmistetaan, että 50 %:ssa hankinnoista huomioidaan ympäristönäkökulma.

8.12.2015

Demokratia ja osallisuus vahvistuvat

Avoin ja osallistava Helsinki

- Kehitetään sähköisiä osallistumis- ja vuorovaikutuskanavia yleisten alueiden aluesuunnitelmien ja investointihankkeiden suunnittelussa.
- Merkittävissä investointihankkeissa vuorovaikutusta kehitetään sekä ennakoivammaksi että osallistavammaksi lisäämällä sähköisten vuorovaikutuskanavien käyttöä ja järjestämällä yhteistyötapaamisia.
- Osallistutaan alueellisen osallistumisen pilottien toteuttamiseen yleisten alueiden osalta.
- Annetaan viraston toimintaan liittyvää suunnitelma- ja kartta-aineistoa sekä yleisten alueiden rekisterin aineistoa Helsinki Region Infoshare -verkkopalveluun.
- Lisätään digitaalisten tietojen saatavuutta avaamalla HRI:n kautta tietoja palautteista, pysäköinnin tilannekuvasta ja kaupungin liikennemerkeistä, maksullisesta pysäköinnistä ja pysäköinninvalvonnasta sekä alueidenkäytöstä ja alueidenvalvonnasta.
- Lisätään digitaalisia palveluita palautteissa, pysäköinninvalvonnan oikaisuvaatimuksissa ja pysäköintitunnuksissa sekä alueidenkäytön maankäyttöluissa.

1.3.2 Viraston toimenpiteet kaupungin tuottavuusohjelmassa 2016 – 2018

Tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintatapoja ja toimintaprosesseja, lisäämällä yhteistyötä yli hallintokuntarajojen, hyödyntämällä uutta teknologiaa, kehittämällä tilaamismenettelyjä sekä satsaamalla henkilöstön osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Taloudelliselta volyymiltaan suurimmille palveluille eli yleisten alueiden ylläpidolle ja investointihankkeiden rakennuttamiselle sekä hallintopalveluille on määritelty tuottavuusmittarit. Tuottavuuden mittaamista kehitetään edelleen. Pysäköinninvalvonnan tuottavuusmittaristo uudistettiin vuoden vaihteessa. Alueidenkäytön ja asiakaspalvelun tuottavuusmittarit otettiin käyttöön vuoden 2015 alusta.

Rakennusviraston konkreettiset toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi:**Hallintokuntarajat ylittävät toimenpiteet**

Infran ylläpidon logistiikan parantaminen (kaupunkisuunnitteluvirasto, ympäristökeskus, rakennusvirasto, Stara)

- Lumilogistiikan parantaminen (kuormalavojen korotus, lähivarastointi, pysäköinnin talvijärjestelyt) etenee. Lumikuormien suurentamiseksi rakennusvirasto maksaa kaksinkertaisista kuormista lisäkorvauksen. Urakoitsijoilta edellytetään suunnitelmaa lumen lähivarastointialueiden käytöstä.

8.12.2015

Lumenpoistoa helpottavien väliaikaisten liikennejärjestelyjen käyttöä lisätään.

- Ylijäämämaamassojen hyötykäyttöä lisätään.
- Purkumateriaalien - ylijäämäasfaltin ja betonin hyötykäyttöä lisätään.
- Lehtijätteen varastointia ja hyötykäyttöä tehostetaan.

Kaupunkirakentamisen toimeenpanon nopeuttaminen ja kustannusohjauksen parantaminen (kaupunginkanslia, kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto, Stara, HSY Vesi)

- Kaupunkirakentamisen toteutusprosessin nopeuttaminen
 - kaava-alueen toteuttamisen kesto asemakaavoituksen käynnistämisestä katurakentamisen 1. vaiheen ja kunnallistekniikan verkostojen valmistumiseen
 - Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -prosessin seuranta, mittaaminen ja vaikuttavuuden arviointi.
- Hankeohjelmamenettely ja Fore – kustannussuunnittelu-ohjelmiston käyttö ja kustannusarvioiden onnistumisen seuranta infrahankkeissa.
- Rakennusviraston ja Staran vuoden 2015 kumppanuus-sopimukseen perustuvan tuottavuuden kehittämisohjelman toimeenpano
- sopimuksen mukaisten tuottavuustavoitteiden saavuttaminen

Kaupunkitilaohjeen laatiminen (rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikennelaitos, liikuntavirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunginkanslia, Stara, Helsingin Energia, Helsingin Sähköverkko, Helsingin Satama, Helsingin seudun liikenne)

- Kaupunkitilaohjetta valmistellaan kaupunginjohtajan nimittämässä työryhmässä. Kaupunkitilaohje on hallintokuntien välinen yhteinen sopimus ja tapa toimia yleisiä alueita suunniteltaessa, rakennettaessa ja ylläpidettäessä. Kaupunkitilaohje tähtää kustannussäästöihin, toimintojen tehostamiseen ja Helsingin identiteetin vahvistumiseen.

Teknisen alan virastojen yhteinen toimitila (asuntotuotantotoimisto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto)

- Teknisen alan virastojen yhteisen toimitilan toteuttaminen mahdollistaisi toiminnan kokonaisvaltaisen uudelleen suunnittelun tilajärjestelyjen osalta, mikä tehostaisi huomattavasti tilojen käyttöä ja vähentäisi tilakustannuksia sekä lisäisi tukipalvelujen tuottavuutta.

8.12.2015

Rakennusviraston sisäiset toimenpiteet

Viraston toimintaprosessien tarkoituksenmukaisuuden parantaminen ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen

- Viraston ydin- ja tukiprosessien ja niihin sisältyvien osaprosessien kuvaukset ohjeineen otetaan käyttöön.
- Prosesseille määritellään tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan.
- Prosesseja arvioidaan ja kehitetään järjestelmällisesti.

Tilaajan ja tuottajien yhteistyön ja yhteisen kehittämisen vahvistaminen

- Yhteiset kehittämisohjelmat laaditaan ja toimeen pannaan.
- Järjestetään säännöllisesti palautetilaisuuksia (kaksisuuntainen palaute) ja kyselyjä. Hyödynnetään saatu palaute tilaajan toiminnan kehittämisessä.

Tilaajan kustannustehokkuuden parantaminen

- Hankkeiden tiedonhallinnan parantamiseksi ja työn sujuvoittamiseksi katu- ja puistohankkeissa käytetään projektipankkia (HKR Hankerekisteri).
- Otetaan käyttöön hankeohjelmaan (laajuus, laatu ja kustannusraami) perustuva suunnittelun ohjaus investointihankkeissa.
- Vähennetään ulkovalaistuksen energiankulutusta vähintään 2,5 prosenttia edellisen vuoden tasosta.
- Jatkokehitetään suunnitteluprosessin tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia.

Tilahankkeiden kosteuden- ja pölynhallinta

- Kosteuden- ja pölynhallinta on aloitettu käynnistyvissä kohteissa täysin uudelta pohjalta, jotta kaupungin uudis- ja peruskorjauskohteista saadaan entistä puhtaampia ja turvallisempia käyttäjille. Toimintaa kehitetään saatavien kokemusten pohjalta.

Uuden teknologian hyödyntäminen työn sujuvoittamisessa ja sähköisessä asiointissa

- Panostetaan tietomallipohjaisen suunnittelun hyödyntämiseen, mikä lyhyellä tähtäimellä tarkoittaa tietoteknisten investointien kasvua, mutta pidemmällä tähtäimellä suunnittelun ja projektien läpiviennin tehostumista.

8.12.2015

- Aluesuunnitelmien laadinnassa otetaan käyttöön sähköinen alusta, jolla tehostetaan aluesuunnitelmien tekemistä ja vähennetään kustannuksia ja parannetaan käytettävyyttä.
- Hyödynnetään kaupungin yhteistä palautejärjestelmää. Pysäköinninvalvonnassa ja lupien haussa lisätään Asiointi.hel.fi-palvelun käyttöä. Kaupunkilaisille avataan tapahtumanhallintajärjestelmän tietoja käynnissä olevista ja tulevista tapahtumista ja muusta maankäytöstä.
- Rakennusvirasto on testannut valikoiduissa projekteissa sähköistä kilpailutusta ja tulee jatkamaan tätä työtä siihen soveltuvissa kohteissa, jolloin säästöä saavutetaan sekä kopio- että henkilötyökuluissa.
- Pysäköinninvalvonnan prosessia uudistetaan tekniikan kehityksen mahdollisuuksia hyödyntämällä. Koneellista valvontaa aloitetaan. Koneellisesti valvottavien ajoneuvojen osuutta lisäävät uudet pysäköintiautomaatit, sekä mahdollisesti perinteisen mekaanisen pysäköintikiekon korvaavat digitaaliset pysäköintikiekot. Tarkastajien liikkumisen helpottamiseksi kokeillaan sähköavusteisia ajoneuvoja.

1.3.3 Viraston henkilöstösuunnitelma 2016 – 2018

Henkilökunnan määrä on 460 henkilöä. Viiden vuoden kuluessa lähtee eläkkeelle 95 henkilöä. Uuden henkilökunnan rekrytointi perustuu kattavaan henkilöstösuunnitteluun. Tulevaisuuden osaamistarpeiden ja tehtävien määrittely sekä töiden suorittamiseen liittyvä oikea resursointi ja tarvittavan osaamisen varmistaminen ovat painopistealueita henkilöstösuunnittelussa.

Rakennusviraston vetovoimaisuutta työnantajana parannetaan edelleen, sillä työvoiman saatavuuteen kohdistuu haasteita. Erityisesti panostetaan nuorten osaajien rekrytointiin sekä riittävien työharjoittelupaikkojen tarjoamiseen opiskelijoille. Muun kielisiä opiskelijoita pyritään palkkaamaan harjoittelijoiksi mm. korkeakouluista. Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä tehdään yhteistyössä muiden teknisten virastojen kanssa.

Johtamisen kehittäminen on viraston strategian mukaisesti yhtenä painopistealueena. Työn tekemisen uusia tapoja tutkitaan ja kehitetään viraston uusissa monitoimitiloissa. Hyvin toimivat ja helposti eri tilanteisiin muuntuvat työtilat mahdollistavat avoimen vuorovaikutuksen sekä tiedonsiirron. Ne kannustavat myös intensiiviseen yhteistyöhön. Monitoimitila edellyttää myös uudenlaisia johtamistaitoja.

Monitoimitilassa työskentely ja sen myötä tuleva monipaikkainen työ edellyttää uudenlaista osaamista kaikilta. Erityisesti panostetaan tietoteknisten taitojen lisäämiseen sekä oman työn itselliseen johtamiseen. Osaamista vahvistetaan mm. henkilökunnan suunnitelmallisella koulutuksella. Urasuunnittelua ja tehtäväkiertomahdollisuuksia lisätään sekä kehitetään muita työssä oppimisen muotoja.

8.12.2015

Henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön, työympäristöön ja työpaikan päätöksentekoon vahvistetaan osallistumismahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä kehittämällä.

Teknisten virastojen yhteisen tilahankeen myötä henkilöstöön liittyviä toimintoja kehitetään yhteistyössä muiden teknisten virastojen kanssa.

1.3.4 Viraston tilankäyttösuunnitelma 2016 – 2025

Rakennusvirasto on siirtynyt 26.11.2015 väliaikaisiin tiloihin osoitteessa Elimäenkatu 5. Tilat ovat monikäyttöiset ja mahdollistavat tehokkaan tilankäytön.

Monitilatoimiston myötä virastossa on mietitty uudenlaista työntekemisen tapaa, tarkoitus on käynnistää pilotteja liittyen uudenlaiseen työskentelytapaan.

Uuteen toimitilaan siirtymisen myötä lisättiin työajan joustavuutta.

Rakennusvirasto on mukana teknisten virastojen yhteisessä toimitilahankkeessa.

1.4 Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

1.4.1 Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Viraston tietotekniikkapalvelut toteuttavat ja hyödyntävät kaupunkitasoisia linjauksia ja periaatteita, kuten tietotekniikkaohjelmaa, kokonaisarkkitehtuuri- ja hankeohjelmamenettelyä. Toiminnassa tukeudutaan kaupunkitasoiisiin palveluihin ja niiden kehittämisessä pyritään olemaan tiiviisti mukana.

Viraston tietotekniset ratkaisut toteutetaan aina osana kaupungin kokonaisarkkitehtuuria, näin lisätään järjestelmien yhteen toimivuutta ja voidaan hyödyntää yhteisiä tieto- ja palvelualustoja.

Kaupungin tietotekniikkalinjaukset ja ICT -palvelukeskus tulevat muuttamaan viraston tietotekniikkapalvelujen painopistettä perustietotekniikan ja -tietojärjestelmien hoitamisesta kohti viraston ydintoimintaa tukevien tietojärjestelmien kehittämistä. Tästä huolimatta virastossa tarvitaan myös vahva tietämys perustietotekniikkaankin liittyvissä asioissa ja tätä osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä.

Virastossa toimii tietotekniikkaryhmä joka edistää viraston tietojärjestelmien kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kehittämistä osana osastojen ydintoimintojen kehittämistä. Ryhmän jäsenet tukevat tietotekniikkapalvelujen johtamista ja ohjausta edesauttamalla yhteisten linjausten jalkauttamisessa osastoilla. Ryhmän tarkoituksena on lisätä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten tietotekniikkapalvelut - palveluyksikön, osastojen sekä keskushallinnon kesken. Ryhmä edistää tietotekniikan aktiivista hyödyntämistä viraston toiminnassa.

8.12.2015

1.4.2 Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

- Kehittämishankkeiden keskeisiä tavoitteita ovat sähköisten palveluiden lisääminen, vuorovaikutuksen tukeminen sekä tuottavuuden, it -tehokkuuden ja -osaamisen kartuttaminen.

Tiedonhallintaa kehitetään kokonaisvaltaisesti, huomioiden viraston sisäiset tarpeet, lukuisten tietojärjestelmien tarpeet, virastorajat ylittävät prosessit, kaupungin ulkopuolinen käyttö ja hanke/projektihallinta.

Tietoaineistojen avaamista jatketaan mahdollisimman kattavasti avoimen datan -periaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkin unohtamatta itse prosessien avaamista ja tiedon avaamista toisille hallintokunnille.

Tietohallinnon ja tietotekniikan kehittämishankkeet on esitetty jäljempänä osastoittain.

1.5 Tavoitteiden yhteenveto

Rakennusviraston toimintaan liittyviä keskeisimpiä virastojen yhteisiä strategiaohjelmaan kytkeytyviä tavoitteita vuonna 2016 ovat:

- Asuntotuotantotavoitteen edistäminen
 - asuntotuotantoprosessin sujuvoittaminen (kaupunginkanslia, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, rakennusvirasto, asuntotuotantotoimisto)
- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuuden lisääminen liikenteestä (kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto, liikennelaitos, rakennusvirasto)
 - raitioliikenteen linjastosuunnitelman (HSL 2015) mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen suunnitelman mukaisessa aikataulussa (liikenne-, katu- ja ratasuunnitelmat, rakentaminen, liikennöinti)
 - pyöräilyn edistämishojelman toteuttaminen, baanaverkoston rakentaminen ja ylläpito
- Ilmaston muutokseen varautuminen ja sopeutuminen
 - energiansäästö (kaupunkitason tavoitteen mukaisesti) (kaikki hallintokunnat)
 - hulevesien hallinta, toimintamallien ja suunnitteluratkaisujen kehittäminen (ympäristökeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto, kaupunginkanslia, rakennusvirasto)
- Materiaalitehokkuuden parantaminen
 - massatalous ja massojen hyödyntäminen (rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto)
- Hankinnat
 - ympäristönäkökulma hankinnoissa (50 % vuonna 2015) (ympäristökeskus, hankintakeskus)

8.12.2015

- Hyvinvoiva helsinkiläinen, helsinkiläisten liikunta lisääntyy (liikuntavirasto, rakennusvirasto)
 - ulkoilureittiverkoston palvelut

Lisäksi Staran tilausten ja sopimusten kautta kytkeytyviä yhteisiä tavoitteita ovat:

- Staran tuottavuuden ja hintakilpailukyvyyn parantaminen

1.5.1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Rakennusviraston energiansäästö tavoite 2016 on energiansäästö-neuvottelukunnan ohjeistuksen mukaisesti 10 % vuoden 2010 kokonaisenergiakulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. (katu- ja puisto-osasto ja hallinto-osasto)
2. Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 prosenttia hyötykäytetään kaupungin rakennuskohteissa. (katu- ja puisto-osasto)
3. Asunto-ohjelman mukaisille tonteille rakennetaan katu sellaiseen vaiheeseen, että tontin rakentaminen on oikea-aikaisesti mahdollista. (katu- ja puisto-osasto)
4. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä edistetään kehittämällä talvihoitoa. Tehdään tärkeimpien jalankulku- ja pyörätieyhteyksien verkostotarkastelu sisältäen yhteydet joukkoliikennepysäkeille koko kaupungissa. Kehitetään Helsingin olosuhteisiin sopivia pyöriteiden talvihoitomenetelmiä pilotin avulla. (katu- ja puisto-osasto)
5. Sähköisesti käytettävissä olevien asiointipalveluiden osuutta lisätään vuodesta 2014 vuoden 2016 loppuun mennessä 30 prosenttiyksiköllä. (palveluosasto)

Tunnusluvut

	Tilinpäätös	Tulos-	Toiminta-	Talous-	Talous-
	2014	budjetti	suunnitelma	suunnitelma	suunnitelma
	1000 €	1000 €	2016	2017	2018
			1000 €	1000 €	1 000 €
Ulkovalaistuksen energian kulutus					
KWh/asukas	84,64	81,14	79,11	77,71	77,71
Ylläpidettävä katuala, ha	2 083	2 114	2 125	2 146	2 168
Ylläpidettävät sillat, m ²	311 243	318 778	318 778	318 778	318 778
Yleiset käymälät, kpl	38	39	40	41	41
Uudelleen päällystetty katuala, ha	45	45	45	45	45
Rakennetut puistot, ha	898	886	907	912	916
Pellot ja niityt, ha	1 234	1 175	1 180	1 185	1 185
Metsäiset alueet, ha	4 575	4 739	4 739	4 739	4 739
Katuvihreä, ha	481	479	491	496	501
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 900	19 000	16 000	16 000	16 000
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	6 500	5 000	5 000	5 000	5 000
Pysäköintivirhemaksut, kpl	276 000	230 000	190 000	200 000	200 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	600	600	550	500	450
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl	13 950	13 950	14 000	14 000	14 000

8.12.2015

Uudisrakennukset ja peruskorj, m2	81 574	50 000	50 000	30 000	30 000
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehdyt tunnit	39 798	30 000	30 000	30 000	30 000
Tuottavuus (2013=100)					
Ylläpidon teettäminen	120	120	121	122	123
Investointien teettäminen	98	102	103	104	105

2 Käyttötalousosan toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Bruttoperusteinen tilaajatoiminta esitetään yhtenä talousarviokohtana, nimeltään Katu- ja viheralueiden ylläpito. Kohtaan sisältyvät seuraavat yksiköt ja erillistehtävät:

- katu- ja puisto-osasto
- hallinto-osasto
- arkkitehtuuriosasto
- palveluosasto
- kestävän kehityksen erityispalvelut

Nettobudjetoitu yksikkö on HKR-Rakennuttaja.

Käyttötalouden tulosbudjetin yhteenveto:

(yksikkökohtaiset tulosbudjetit on esitetty liitteessä 1)

	Tilinpäätös	Tulos- budjetti	Talousarvio	Talous- suunnitelma	Talous- suunnitelma
	2014	2015	2016	2017	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Yhteensä					
Tulot	70 379	73 677	74 039	74 555	75 117
Menot	137 787	129 993	127 687	129 327	129 383
Toimintakate	-67 408	-56 316	-53 648	-54 772	-54 266
Poistot	71 506	73 863	78 842	79 942	80 942
Tilikauden tulos	-138 915	-130 179	-132 490	-134 714	-135 208
Bruttoyksiköt					
Tulot	60 359	62 283	63 586	64 127	64 632
Menot	127 804	118 599	117 234	118 899	118 899
Toimintakate	-67 445	-56 316	-53 648	-54 772	-54 267
Poistot	71 506	73 863	78 842	79 972	80 942
Tilikauden tulos	-138 951	-130 179	-132 490	-134 714	-135 209

8.12.2015

Nettoyksikkö					
Tulot	10 020	11 394	10 453	10 428	10 485
Menot	9 984	11 394	10 453	10 428	10 485
Toimintakate	36	0	0	0	0
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	36	0	0	0	0
Muutos-%		15/14	16/15	17/16	18/17
Tulot		4,7	0,5	0,7	0,8
Menot		-5,7	-1,8	1,3	0,0
Toimintakate		16,5	4,7	-2,1	0,9

Rakennusviraston toimintasuunnitelman käyttötaloustulojen määrä on 74,0 milj. euroa. Bruttoyksiköiden tulot ovat 63,6 milj. euroa (85,9 %) ja nettoyksikön tulot 10,5 milj. euroa (14,1 %).

Käyttötalousmenot ovat 127,7 milj. euroa. Bruttoyksiköiden menot ovat 117,2 milj. euroa (91,8 %) ja nettoyksikön menot 10,5 milj. euroa (8,2 %).

2.1 Bruttoyksiköt

2.1.1 Viraston johto ja yhteiset palvelut

Kaupungininsinöörin käytössä ovat viraston johtamisen määrärahat sekä kestävän kehityksen erityispalveluiden määräraha. Kestävän kehityksen palveluihin on käytettävissä 1,45 milj. euroa. Määräraha sisältyy hallinto-osaston menoihin.

2.1.2 Hallinto-osasto

Hallinto-osaston tehtävänä on järjestää viraston keskitetyt hallintopalvelut osastojen toiminnan ja viraston johtamisen tueksi.

Kansliapalvelut

Kansliapalvelut toimii koko virastoa palvelevana yleishallinnon, juristien tehtävien, kehittämisen, tietohallinnon ja tilapalveluiden asiantuntijayksikkönä.

Toimiston menot koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista, toimitilojen vuokra- ja ylläpitomenoista, asianhallinnan ja tietohallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

Kansliapalveluiden palvelutuotannosta vastaavat palveluyksiköt ovat hallintopalvelut, kehittämispalvelut, tietotekniikkapalvelut ja tilapalvelut.

8.12.2015

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut vastaa viraston keskitetyistä asian- ja asiakirjahallinnosta sekä hankinta- ja juridisista palveluista. Yksikössä hoidetaan asianhallinta-, arkisto- ja tiedonhallintotoimintoja sekä yleisten töiden lautakunnan palvelut. Yksikkö palvelee viraston muita osastoja hoitamalla hankintojen kilpailutuksia. Yksikön lakimiehet konsultoivat muita osastoja hallinnollisissa, sopimusoikeudellisissa, hankintalainsäädäntöön liittyvissä ja muissa viraston toimialaan liittyvissä juridisissa kysymyksissä sekä tarkastavat virastossa tehtäviä hankintapäätöksiä ja hankintasopimuksia. Lisäksi yksikön lakimiehet osallistuvat harmaan talouden torjuntaan toimimalla yhteistyössä hankintoja ja työmaiden valvontaa hoitavien henkilöiden kanssa varmistuen tilaajavastuulaissa (laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä) ja kaupungin harmaan talouden torjuntaohjeessa tilaajalle asetettujen velvoitteiden täyttämisen.

Rakennusvirasto ottaa käyttöönsä kaupunkitasoisen sopimushallintajärjestelmän helpottamaan sopimusten hallintaa. Järjestelmä edesauttaa jatkossa sopimustietojen saatavuutta ja löydettävyyttä.

Kaupunkiyhteisiä prosesseja käsittelevien järjestelmien lisäksi myös hallintokuntien ydintoimintaa ohjaavien tietojärjestelmien arkistoinnissa siirrytään sähköisiin ratkaisuihin. Sähköiseen säilytykseen siirtymisen varmentamiseksi rakennusviraston tietojärjestelmiä koskevien tiedonohjaussuunnitelmia tarkennetaan.

Kehittämispalvelut

Viraston strategiset kehittämishankkeet

Viraston 2014 hyväksytyn strategian päämäärinä ovat kumppanuus ja luottamus kaupunkilaisten kanssa, ajanmukaiset ja toimivat palvelut sekä kustannus- ja ekotehokkuus. Viraston strategian toteutumista edistämään on määritelty eri osastoja velvoittavia strategisia kehityshankkeita. Niitä käynnistetään strategiassa sovitussa aikataulussa ja ne muodostavat viraston kehittämisen rungon.

Vuonna 2016 korostuu viraston toimintajärjestelmän ja sähköisten toimintatapojen kehittäminen. Lisäksi valtuuston strategiaohjelmakauden päättyminen vuoden loppuun edellyttää strategisten kehittämishankkeiden loppuun saattamista sekä strategian päivittämisen ensimmäisten valmistelujen aloittamista.

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Ympäristöriskien vähentämiseksi on rakennusvirastossa laadittu lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma vuosille 2013 – 2016, joka tukee kaupungin strategiaohjelman ympäristötavoitteita ja kaupungin ympäristöpolitiikkaa sekä ympäristösuojelun sektorikohtaisia ohjelmia.

Vuonna 2016 ympäristöjohtamisen päähankkeita ovat kestävien hankintojen kehittäminen, ohjeistuksen luominen ja osastojen

8.12.2015

kehityshankkeiden tukeminen. Toimintavuonna keskitytään myös ulkoisen viestinnän parantamiseen. Lisäksi aloitetaan seuraavan kauden ympäristöohjelman (2017 - 2020) valmistelu.

Ympäristöasioiden hallintaan on varattu henkilöresursseina viraston ympäristöasiantuntija, osastojen edustajista muodostunut ympäristöryhmä ja ekotukihenkilöt.

Hulevesiasioden hallinta

Kokonaisvastuu hulevesien hallinnasta on siirtynyt vesihuoltolaitoksilta kunnille. Yleisten töiden lautakunta on 8.9.2015 antanut kaupunginhallitukselle lausuntonsa hulevesitehtävien vastuunjaosta kaupungin hallintokuntien kesken. Kaupunginhallituksen päätöksen tultua, rakennusvirasto ryhtyy organisoimaan vuonna 2016 tehtäväjakoa hallintokuntien kesken. Lisäksi kehitetään viraston sisäistä organisoitumista, tehtäväkuvia ja menettelytapoja hulevesien hallinnassa.

Esteettömyyden edistäminen

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta jatkaa toimintaansa. Neuvottelukunnan tärkein tehtävä on koordinoida Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toimeenpanoa ja seurata esteettömyyden edistämistä hallintokuntien käytännön hankkeissa.

Rakennusvirastossa esteettömyyslinjauksien koordinointi ja toimeenpano tapahtuu yhteistyössä eri osastojen kanssa.

Vuoden 2016 tärkein hanke on esteettömiksi määriteltyjen reittien päivittäminen ja määrittelyn loppuunsaattaminen. Yhteistyö palvelukartan esteettömyysoseion kehittämisessä jatkuu kaupunginkanslian kanssa (ulkoliikuntapaikat). Invalidiliiton kanssa kehitetään valtakunnallinen esteettömyyskirjasto. Ratsaspuiston näkövammaisille tarkoitettut kohokartat uusitaan. Lisäksi järjestetään koulutuspäiviä hallintokunnille ja osallistutaan erilaisiin yhteistyöhankkeisiin (varhaiskasvatusvirasto, ympäristöministeriö). Kunnallisten esteettömyys-asiamiesten tapaaminen järjestetään Turussa ja Laitilassa. Kansainvälinen yhteistyö jatkuu Eurocities-verkoston Barrier free Cities -työryhmässä.

Tietotekniikkapalvelut

Tietotekniikkapalvelut vastaa viraston perustietotekniikasta sekä siihen liittyvästä ylläpidosta, tuesta ja kehittämisestä. Yksikkö vastaa myös taloushallinnon (SAP) laite- ja ohjelmistoalustasta sekä tarjoaa tukea viraston keskeisimpien toiminnan tietojärjestelmien käytössä ja kehittämisessä.

Tietotekniikkapalveluja tuotetaan virastolle kolmella toisiaan täydentävällä tavalla: kaupunkitasolla, yhteisesti koko virastolle ja osastokohtaisesti.

Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelma 2015 -2017:n mukaisen kehitystyön innostamana laadittiin rakennusviraston tietohallinnosta tilannekuva maaliskuuhuhtikuussa 2015. Yksikön toiminnan kehittämisen runkona toimii tilannekuvatyön 10 jatkokehittämiskohtaa, joiden

8.12.2015

toteutusaikataulu on vuoden 2016 aikana. Projektit koostuvat tietohallinnon toimintaan laajalti vaikuttavista aiheista, jotka muodostavat tukevan alustan seuraaville projekteille ja tietohallinnon kehittämiselle jatkossa. Projekteja ovat tietohallinnon prosessien kuvaaminen, tietohallinnon tavoitteet, tehtävät ja vastuut, roadmap, asiakkaiden tarpeiden tarkentaminen, tietoturvallisuus, kokonaisarkkitehtuuri, projektiseuranta, tiedonhallinta, järjestelmähankintojen tukipalvelu ja sovellus- ja järjestelmäkirjon kartoittaminen.

Yksi keskeisimmistä koko viraston toimintaa tukevista hankkeista edelleen toimintavuonna on tiedonhallinnan kehittäminen kaupunkitasoisia ratkaisuja hyödyntäen. Tähän liittyy mm. viraston tiedonhallinta, sähköinen arkistointi ja dokumenttien hallinta sekä hankehallinta. Tätä sivuavia hankkeita on myös muiden osastojen suunnitelmissa. Monet muutkin kehittämishankkeet tulevat hyödyntämään tässä syntyvää perustaa.

Perustietotekniikan osalta uusien laitteiden käyttöönottoja ja Windows 10-käyttöjärjestelmää tullaan edistämään. Uusien sovelluksien kokeilukulttuuria tuetaan. Virtuaalipalvelinympäristön päivitys on ajankohtainen vuoden 2016 aikana.

Kiinteistön turvallisuuspalvelut

Kiinteistön turvallisuuspalvelut vastaa viraston toimitilakiinteistön turvallisuudesta, keskitetyistä toimistotarvike-, tulostin ja kopiokonepalveluista sekä viraston yhteiskäyttöisistä autoista. Yksikkö koordinoi virastotalon tilankäyttöä sekä hankkii keskitetysti tarvittavat kalusteet. Yksikössä on myös aula- ja kokoustilapalveluja sekä tarpeellisilta osin myös viraston ammattikirjojen kirjastoon liittyviä palveluja. Aulapalvelussa mm. vastaanotetaan virastoon tulevat osallistumishakemukset ja tarjouspyynnöt.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut ohjaa ja tukee rakennusviraston henkilöstöstrategian toteutusta, varmistaa henkilöstön edustuksen, hoitaa palkka- ja palvelussuhdeasioita, huolehtii henkilöstövoimavarojen hallinnasta ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä sekä hoitaa ja koordinoi työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työterveyteen kuuluvia asioita.

Toimiston menot koostuvat palkoista, palkkahallinnon tietojärjestelmien ylläpito- ja käyttökustannuksista sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen ja harrastus- ja virkistystoiminnan tukemisesta.

Viestintäpalvelut

Viestintäpalvelut vastaa kaupungininsinöörin ohjauksessa viraston julkisesta kuvasta sekä ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä sekä tukee viraston toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Viestintäpalvelut on viraston johdon ja asiantuntijoiden tukena ja sparraajana erilaisissa viestintätilanteissa. Yksikkö myös koordinoi koko viraston kansainvälistä viestintää ja – verkostoja, johon luodaan uutta toimintamallia vuoden 2016 aikana osaamisen jakamisen tueksi jatkossakin.

8.12.2015

Kaupungin viestinnän strategiset linjaukset on päivitetty, ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 2016. Viestinnän linjaukset ohjaavat kaupungin ja sitä myöten myös viraston viestinnän kehittämistä ja toimintaa. Keskeisiä painopisteitä ovat: Yksi Helsinki, Kaikkien Helsinki, Selkeä rooli ja yhteiset toimintamallit, Selkeä kieli ja hyvä tyyli, Vaikuttavat kanavat – digitaalinen Helsinki sekä Osaaminen kuntoon.

Rakennusviraston muutto Vallilaan on lisännyt sisäistä viestintätarvetta sekä myös ulkoista osaamisen jakamista yhteistyökumppaneille. Helmikuussa 2016 sidosryhmätilaisuus kutsuu tervetulleeksi Vallilaan. Asukkaille ja asiakkaille järjestetään keväällä/kesällä oma avointen ovien tilaisuutensa.

Teknisten virastojen yhteinen tilahanke jatkuu ja edellyttää viiden viraston yhteiseen viestintään panostamista yhteistyössä hankkeessa mukana olevien virastojen kanssa. Hankkeessa kokeillaan erilaisia keinoja henkilöstön osallistamiseksi ja innostamiseksi luomaan yhteistä tulevaisuutta erilaisin viestinnällisin tempauksin.

Viestintäpalvelut jatkaa esimiesviestinnän kehittämistä yhteistyössä viraston henkilöstö- ja kehittämispalveluiden kanssa ja kehittää tätä edelleen käytössä olevalla Pomopalvelulla sekä sisäisen viestinnän verkoston toiminnalla. Avainhenkilöiden säännöllistä vuorovaikutus- ja mediavalmiussparrausta jatketaan erilaisin täsmäkoulutuksin erityisesti näissä rajapinnoissa työskenteleville. Asiantuntijaviraston profiloitua vahvistetaan sähköisellä sidosryhmälehdellä sekä tuotetaan muutosta ja uusista tiloista sekä toiminnasta kertova julkaisu.

Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä viestintästrategian mukaisten hankkeiden tuomista kustannuksista.

Talouspalvelut

Talouspalvelut hoitaa rakennusviraston yleistä taloushallintoa. Se huolehtii viraston taloussuunnittelun valmistelusta, keskitetystä laskentatoimesta ja kirjanpidosta sekä maksuliikenteestä. Yksikkö valmistelee ja kokoaa viraston talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen sekä vuotuiset toimintasuunnitelmat. Yksikkö huolehtii talousarvioseurannasta ja ulkoisen laskennan raportoinnista yleisten töiden lautakunnalle ja keskushallinnolle. Katu- ja puisto-osaston sekä palveluosaston talousasioiden hoito ja henkilöstö on keskitetty talouspalvelut -yksikköön. Osastoilla on osastokamreeri- ja controllertehtävät, joilla huolehditaan mm. osaston taloussuunnittelusta.

Toimiston menot koostuvat henkilöstömenoista sekä taloushallinnon järjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

2.1.3 Katu- ja puisto-osasto

Päätehtävät ja organisaatio

Katu- ja puisto-osasto vastaa Helsingin kaupungin katu- ja viheralueiden palvelujen järjestämisestä:

8.12.2015

- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely sekä hankkeiden toimeenpano, ohjaus ja valvonta
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely sekä palvelujen hankinta, ohjaus ja valvonta
- ulkovalaistuksen laadun ja sisällön määrittely sekä palvelun hankinta, ohjaus ja valvonta

Tehtäviin sisältyvät myös katu- ja viheralueisiin kuuluvat sillat, erikoisrakenteet sekä katujen ja puistojen käyttöä ja ylläpitoa palvelevat lämpö-, vesi-, ilmastointi-, sähkö- ja telejärjestelmät.

Katu- ja puisto-osastolla on neljä toimistoa.

1. **Ohjelmointitoimisto** vastaa osaston talouden ja toiminnan ohjelmoinnista, seurannasta ja raportoinnista sekä osaston kehittämisen koordinoinnista. Lisäksi toimisto vastaa osaston omaisuudenhallinnan, ulkovalaistuksen, taimihankinnan, ympäristöluvallisten hankkeiden, Yhteinen kunnallistekninen työmaa-toiminnan sekä kaupungin massatalouden koordinoinnista. Toimiston vakituisten henkilöstön määrä on vuoden alussa 15.
2. **Investointitoimisto** vastaa katu- ja puistoalueiden investointiohjelman toimeenpanosta, johon sisältyy hankkeiden aikataulut, suunnitelmien teettäminen, rakentamisen tilaaminen ja valmistuvien kohteiden luovutus yleiseen käyttöön. Toimiston vakituisten henkilöstön määrä vuoden alussa on 32.
3. **Ylläpitotoimisto** vastaa katu- ja viheralueiden ylläpidosta. Tehtäviin kuuluvat ylläpitotöiden sisällön ja laatuvaatimuksien määrittely, töiden tilaaminen ja valvonta. Ylläpitotoimisto vastaa myös siltojen peruskorjaushankkeista sekä katualueiden uudelleenpäällystyksistä. Toimiston vakituisten henkilöstön määrä vuoden alussa on 25.
4. **Ulkovalaistustoimisto** vastaa katu- ja viheralueiden ulkovalaistuksen järjestämisestä, ulkovalaistuksen investointien toimeenpanosta, hankkeiden aikataulutuksesta, suunnitelmien teettämisestä, rakentamisen ja ylläpidon tilaamisesta sekä valvonnasta ja sähkön hankinnasta. Toimiston vakituisten henkilöstön määrä vuoden alussa on 13.

Tulot ja menot

Seuraavassa taulukossa esitetään katu- ja puisto-osaston tulot ja menot vuosina 2014 - 2016. Talvihoidon ja puhtaanapidon tuloihin sisältyy oletus kokonaisvastuualueen laajentamisesta vuoden 2016 aikana.

Tulot	Tilinpäätös 2014	Tulosbudjetti 2015	Toiminta- suunnitelma 2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Talvihoito ja puhtaanapito	5 804	7 410	8 610
Maa- ja metsätalous	663	700	800
Vahingonkorvaukset	136	350	130

8.12.2015

Vuokratulot	222	222	222
Autopaikat (taloyhtiöille)	77	150	77
Muut myyntituotot	0	740	85
Muut tulot	987	52	52
Valmistus omaan käyttöön	3 300	3 600	3 600
yhteensä	11 198	13 244	13 524
Menot	Tilinpäätös 2014	Tulosbudjetti 2015	Toiminta- suunnitelma 2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Investointien teettäminen	2 173	2 337	2 441
Ohjelmointi, tuki ja kehittäminen	1 937	2 562	2 492
Ulkovalaistus ja ulkovalaistuksen teettäminen*	20 400	10 717	9 894
Ylläpito ja ylläpidon teettäminen	70 787	73 680	73 720
yhteensä	95 295	89 296	88 548

* Helsingin Energian yhtiöittäminen v. 2015 alusta muutti ulkovalaistuspalvelujen hankintaa, investoinnit siirtyivät käyttötalouden elinkaarihankinnasta osaksi katu- ja puistorakentamista.

Omaisuuksienhallinta

Omaisuuksien hallinnan kehittämistä jatketaan vuonna 2013 valmistuneen projektisuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on parantaa omaisuusrekistereiden tietosisältöä ja toimivuutta sekä rekistereiden mobiilikäyttöä. Kuntotietojen järjestelmälliseen keräämiseen kehitetään menetelmiä ja peruskorjaustarpeiden priorisointiin valmistellaan systemaattista käytäntöä. Omaisuustietojen pohjalta on mahdollista määritellä korjausvelkaa, ennustaa rahoitustarpeita sekä tehdä tietoisia, harkittuja laadun ja palvelutason valintoja. Omaisuushallinnan kehittämistä johtaa ja koordinoi viraston omaisuushallintayöryhmä.

Vuoden 2016 tavoitteena on parantaa yleisten alueiden rekisterin tietosisällön laatua ja toimivuutta sekä kaupungin toimijoiden että asukkaiden käyttöön. Omaisuusrekisterien tiedon hyödyntämismahdollisuuksia lisätään järjestämällä uudelleen tietorakennetta, kehittämällä rekisterien rajapintoja ja tarjoamalla rekisteritietoja myös kaupunkiyhteisiin karttapalveluihin.

Omaisuushallinnan kehittäminen on usein tiedonhallinnan ja järjestelmien kehittämistä. Investointihankkeiden tiedonhallinnassa siirrytään käyttämään yhtenäistä ProjectWise-dokumentinhallintajärjestelmää. Tietomallintamisen käyttöönottoa hankkeissa jatketaan. Elinkaarikustannusten arviointia katu- ja puistosuunnittelussa parannetaan. Kaivutöiden haittojen vähentämistä kehitetään edelleen yhteistyössä toimijoiden kanssa.

8.12.2015

Tiedonhallinta

Tiedonhallinnan, tiedon mobiilikäytön ja tiedon avoimen jakamisen parantaminen ovat keskeisiä tavoitteita katu- ja puisto-osaston toiminnan kehittämisessä. ProjectWise-projektinhallintajärjestelmän käyttöä syvennetään katu- ja puistohankkeiden hankerekisterin ja projektipankin osalta, ja järjestelmän hyödyntämistä dokumentinhallinnassa laajennetaan ja monipuolistetaan.

Katujen ja puistojen tietomallipohjaista suunnittelua kehitetään yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Kehitystyön tavoitteena on investointiprojektien suunnittelun ja toteutuksen tehostaminen, prosessin hallinnan parantaminen ja lopputuotteen korkeampi laatu.

Tietomallintamiseen siirtymisestä katu- ja puisto-osastolla laaditaan toimintamalli. Siltojen ja taitorakenteiden uudisrakennuskohteet suunnitellaan mallipohjaisesti. Katujen osalta on laadittu mallinnusohjeita ja niiden toimivuutta pilotoidaan katuhankkeen suunnittelussa. Laadittua ohjeistusta tarkennetaan kokemusten perusteella. Puistosuunnittelun osalta selvitetään tietomallintamiseen siirtymistä. Mallipohjainen rakentaminen on käynnissä Isoisänsillan ja Vartiokylänlahden tulvasuojaushankkeessa. Hyväntoivonpuistossa käynnistetään tukimuurien mallipohjainen rakentaminen. Saukonpaaden asemakaava-alueen katu- ja johtosuunnittelussa pilotoidaan tietomallintamista. Laadittua ohjeistusta tarkennetaan kokemusten perusteella.

Massatalous

Kaupunginhallitus päätti 7.1.2015 lähettää 'Kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelma 2014 - 2017, tiivistelmä' asianosaisille hallintokunnille ja laitoksille toiminnassaan noudatettavaksi. Helsingin kaupungin massakoordinaattori vastaa yhdessä massatyöryhmän kanssa kaupungin massatalouden koordinoinnista toimeenpannen kaupungin strategiaohjelman ja kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman tavoitteita. Kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet on käynnistetty kaupunginhallituksen hyväksymän ohjelman mukaisesti. Ylijäämämaiden määrä on vähentynyt merkittävästi viime vuosina massakoordinoinnin kuten esimerkiksi suunnitteluohjeistuksen ja hyötykäytön lisäämisen myötä. Päättävänä on vakiinnuttaa nykyinen toimintamalli.

Kaivutöistä aiheutuvien haittojen hallinta

Rakennusvirasto koordinoi hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä, jonka tavoitteena on kaivuhaittojen väheneminen, katualueiden kaivutöiden nopeuttaminen, kokonaislaadun paraneminen ja kokonaistaloudellisempien ratkaisujen löytäminen.

Yhteistyö käsittää infrahankkeiden ohjelmoinnin, toteutussuunnittelun sekä rakennuttamisen. Operatiivisen toiminnan kehittäminen edellyttää toimijoiden välisen yhteistyön syventämistä käsittämään myös yhteistyöhön osallistuvien organisaatioiden johdon osallistumisen toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arviointiin. Tämä tarkoittaa Yhteinen kunnallistekninen työmaa -hankkeen osalta sekä rakennusvirastoa koskevan koordinoititehtävän että toiminnan

8.12.2015

johtamisjärjestelmän kuvaamista ja näiden liittämistä yhteistoimintasopimuksen osaksi.

YKT -hankkeen mittaristosta parannetaan saatujen kokemusten pohjalta.

Pyöräilyn edistäminen

Pyöräilyä edistetään toteuttamalla pyöräilyhankkeita kantakaupungin alueella ja täydentämällä baanaverkostoa. Koska kantakaupungin merkittäville kaduille sijoittuvat pyörätieratkaisut ovat valitusalttiita, panostetaan suunnitteluvarannon lisäämiseen pyörätiehankkeissa. Lisäksi pyöräilyä edistetään kaikilla uusilla aluerakentamisprojektialueilla rakentamalla uusia pyöräteitä ja kaistoja. Pyöräpysäköintiselvityksen mukaisia pyöräpysäköintitoimenpiteitä toteutetaan.

Pyöräilyn edistäminen tarkoittaa käytännössä myös ylläpitotason nostoa ja olevien pyöräilyväylien käytettävyyden parantamista erityisesti talviolosuhteissa. Pyöräilyväylien talvihoitoa pilotoidaan välillä Baana-Oulunkylä testaamalla erilaisia liukkaudentorjuntamenetelmiä.

Raitioliikenteen linjastouudistuksen edistäminen

Raitioliikenteen linjastouudistuksen toteutusta edistetään HSL:n hallituksen hyväksymän Raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti käynnistämällä Reijolankadun katusuunnitelman laadinta.

Katu- ja viheralueiden ylläpito

Katu- ja viheralueiden ylläpidon päätavoitteita ovat turvallisuus, toimivuus ja siisteys. Asukkaille merkityksellisimpien palvelujen taso säilytetään. Yleisten alueiden ylläpitoon on käytettävissä 72,0 milj. euroa. Määrärahataso pysyy vuoden 2015 tasolla ja riittää kattamaan vähälumisen talven kustannukset. Pinta-alan kasvusta ja muiden uusien tehtävien ja vastuiden laajenemisesta huolimatta määrärahataso ei nouse. Tämä luo painetta parantaa tuottavuutta ja alentaa kustannustasoa. Ylläpidossa onnistuminen edellyttää kustannustehokkuuden ja tuottavuuden huomattavaa parantumista, onnistumista hankinnoissa sekä hankkeiden priorisointia.

Ylläpitoon liittyvä kehittämistoiminta keskitetään tuottavuuden parantamiseen, laadunvarmistamiseen ja kokonaisvastuuhoitoalueen laajentamiseen kantakaupungin alueelle. Tuottavuutta tehostavia toimintamalleja palveluiden hankkimiseksi kehitetään, teknologian tarjoamia mahdollisuuksia testataan ja yhteistyömahdollisuuksia kartoitetaan. LASSO -laadunhallintajärjestelmän kehittämistä ja testausta jatketaan. Mobilenote-kenttäraportointityökalua kehitetään edelleen ylläpidon urakka-alueiden valvonnassa. Ylläpidon tuottavuuden mittareiden kehittäminen etenee KEHTO -foorumin yhteisenä hankkeena, osana Kuntaliiton tutkimus & kehittämisohjelmaa.

Kustannushallintaa ja -tietoutta kehitetään. Kilpailutettujen urakoiden ja kaupungin oman tuotannon ylläpitokustannusten seuranta jatketaan. Kustannuksia verrataan infra-alalla toteutuneisiin keskihintoihin. Kustannuseroja aiheuttavia syitä selvitetään.

8.12.2015

Kustannusten vertailtavuutta parannetaan mm. laajentamalla kustannusvertailun kattavuutta.

Ulkovalaistuksen energia- ja materiaalitehokkuutta parannetaan. Ohjausjärjestelmän kehitystyö etenee, samoin LED -kehityshankkeet. Pylvästestausohjelman avulla pidennetään valaisinpylväiden käyttöikää. Vikatieto- ja verkkotietojärjestelmiä kehitetään edelleen. Älykästä valaistuksen ohjausta kehitetään osallistumalla alan tutkimushankkeisiin.

Ylläpito	2014 milj. €	2015 milj. €	2016 milj. €	muutos % 2015-2016
Katu- ja viheralueiden ylläpito yhteensä	69,19	72,00	72,00	0 %
Katualueet	46,02	48,08	48,45	1 %
Viheralueet	18,44	18,05	18,20	1 %
Tukipalvelut	4,73	5,87	5,35	-9 %
Ylläpidon menot	Tilinpäätös 2014	Tulosbudjetti 2015	Toiminta-suunnitelma 2016	muutos %
Talvihoito	23,10	24,20	24,20	0 %
Puhtaanapito	13,90	13,99	13,99	0 %
Rakenteet	6,81	6,91	7,21	4 %
Varusteet, kalusteet	6,67	6,75	6,80	1 %
Laitteet, järjestelmät	1,07	0,85	0,85	0 %
Kasvillisuus	10,31	10,81	10,98	2 %
Erityiskohteet	2,60	2,62	2,62	0 %
Tukipalvelut	4,73	5,87	5,35	-9 %

Tilaamissuunnitelma

Katu- ja viheralueiden ylläpitopalvelut hankitaan kilpailutettuina alueurakoina sekä kaupungin oman tuottajan, Staran kanssa solmittavilla ylläpitosopimuksilla. Ylläpitopalveluiden hankinnassa noudatetaan ylläpidon pitkäntähtäimensuunnitelmaan kirjattuja periaatteita ja aikataulua.

Katujen- ja puistojen ylläpito hankitaan yksivuotisella palvelusopimuksella. Peltojen, metsien, luonnonsuojelualueiden ja Haltialan tilan ylläpitoon on solmittu kolmivuotinen 2015 - 2017 ylläpitosopimus. Peltojen, metsien, luonnonsuojelualueiden ja Haltialan tilan ylläpito on tilattu Staralta vuoden 2015 alusta alkavalla kolmivuotisella sopimuksella.

Ylläpidon yhteisenä kehittämishankkeena käynnistetty Kontulan yhteistoimintaurakka päättyy 31.5.2016. Urakka käynnistetään uudelleen ja urakkaa laajennetaan Mellunkylän alueelle. Urakasta solmitaan useampivuotinen sopimus 1.6.2016 alkaen. Ensimmäinen kausi kestää 31.5.2018 asti ja sen jälkeen sopimuskautta on mahdollisuus jatkaa vuoteen 2020 asti, mikä edellyttää urakan laajentamista vanhan Herttoniemen alueelle.

8.12.2015

Kilpailutetut alueurakat jatkuvat v. 2016

- Herttoniemi – Kulosaari – Laajasalo (1.6.2013 - 31.5.2018)
- Lauttasaari – Munkkiniemi (1.6.2013 - 31.5.2018)
- Suutarila – Puistola – Heikinlaakso (1.6.2013 - 31.5.2017)
- Kaarela – Kannelmäki – Malminkartano (1.6.2013 - 31.5.2017)

Ylläpidon tuottavuuden tehostamiseksi yhdessä Staran kanssa käynnistetty ylläpidon yhteistoimintaurakka Kontulan alueella ja YIT:n kanssa aloitettu ylläpidon allianssiurakka Pakilan alueella jatkuvat.

Suutarila – Puistola – Heikinlaakso ja Kaarela – Kannelmäki – Malminkartano alueurakoiden uudelleenkilpailutuksen valmistelu käynnistetään vuonna 2016. Urakoiden sisältöä laajennetaan katualueiden kunnossapitotöillä.

Uuden syksyllä laajenevan kokonaisvastuuhoitoalueen hankintaa valmistellaan yhdessä sisäisen tuottajan kanssa järjestämällä hankintaklinikka. Urakoitsijoita informoidaan kokonaisvastuulliseen hoitoon siirtymisen aikataulusta kantakaupungin alueella sekä kerätään tietoa, minkä kokoiset ja tyyppiset urakat kiinnostavat erikokoisia toimijoita.

Töhröjen poisto- ja vartiointi- sekä asiantuntijapalvelut hankitaan HKR-Rakennuttajalta, joka kilpailuttaa kyseiset työt.

Siltoihin ja muihin taitorakenteisiin liittyviä kunnossapitotöitä tilataan sekä kilpailutettuina urakoina että suoraan Staralta.

Laittomien kaatopaikkojen siivoukset hankitaan kilpailutettuina palveluina.

Ulkovalaistuksen työt tilataan ulkoisilta markkinoilta Helen-konsernin vuonna 2014 kilpailuttamilta puitesopimusurakoitsijoilta. Puitesopimus on voimassa 2015-2018 ja lisäksi sopimukseen liittyy 2 vuoden optio.

Talvihoito

Yleisten alueiden talvihoitoon varataan 24,2 milj. euroa. Siitä katualueiden osuus on 22,8 milj. euroa ja viheralueiden 1,43 milj. euroa. Talvihoidon keskeisimpiä tavoitteita ovat pää- ja joukkoliikennekatujen turvallisina pitäminen sekä pyöräilyn, jalankulku ja asuntokatujen käytettävyyden varmistaminen sekä talvihoidolle asetettujen laatutavoitteiden saavuttaminen.

Talvihoidon määräraha pysyy vuoden 2015 tasolla ja riittää kattamaan vähälumisen talven kustannukset. Kiinteistöjen vastuiden siirtyminen kaupungin vastuulle lisää talvihoidon kustannuksia vuoteen 2015 verrattuna 0,7 milj. eurolla. Lisäkustannuksia aiheutuu myös talviaikaisten pyöräilyolosuhteiden parantamiseksi käynnistettävistä reittikohtaisen talvihoidon kokeiluista, ympärivuotisen pyörätieverkoston talviajan hoidosta sekä reittiselvityksen pohjalta toteutettavista kevyenliikenteen talvihoidon luokitusmuutoksista.

8.12.2015

Katualueiden talvihoidon lähtökohtana on toimia Talveen varautumissuunnitelman mukaisesti. Valmius käynnistää talven rankkuuden mukaiset toimenpiteet ylläpidetään. Kaikkia urakoitsijoita edellytetään laatimaan talvihoidon suunnitelmat ennen talvikauden käynnistymistä. Näin varmistetaan, että valmius tarvittavien toimenpiteiden käynnistämiseen on olemassa.

Auraus ja lumenpoisto on tehtävä tehokkaasti käyttäjien turvallisuus huomioiden. Lumen aurauksen ja poiskuljettamisen tehostamiseksi on käyttöön otettavissa yli 200 erilaista hallintokuntien yhteistyönä sovittua liikennejärjestelyä. Asuntokaduilla kokeillaan pysäköintiä jalkakäytävän vastakkaisella puolella. Auraaminen nopeutuu. Jalkakäytävän käytettävyys lisääntyy ja liikkuminen on turvallisempaa.

Tehokkuutta talvihoidon toteutukseen haetaan kuljettamalla lumi vastaanottopaikoille kooltaan tarkoituksenmukaisilla ja täysillä kuormilla sekä lähisijoittamalla lunta syntypaikoilleen poiskuljetuksen sijaan. Suurten lavakokojen (20 -30 m³) käyttöä tuetaan kuormakohtaisella lisäkorvauksella. Lumenkuljetusta täysillä kuormilla valvotaan tekemällä pistokokeita paikanpäällä, hyödyntämällä urakoiden valvontaresursseja sekä puuttamalla havaittuihin epäkohtiin. Lumenvastaanottopaikkaverkosto säilyy entisellään talvikauden 2015 - 2016. Lumen varavastaanottopaikkoja ja lähisijoituspaikkoja otetaan käyttöön tarpeen mukaan.

Talvipyöräilymahdollisuuksia parannetaan kokeilemalla uudenlaisia tapoja ylläpitää pyöräteitä. Liukkaudentorjunnassa perinteisesti käytetyn sepelin tilalle etsitään uusia vaihtoehtoja. Reittikohtaista talvihoitoa testataan ja kokeillaan kahta uutta hoitotapaa tavoitteena kerätä tietoa ja kokemuksia muista liukkaudentorjuntamenetelmistä. Baana – Musiikkitalo – Töölönlahti välillä käytetään uudenlaista liukkaudentorjuntaliuosta, jota Helsinki testaa ensimmäisten kaupunkien joukossa. Pääradan varren pyöräilyväylää Helsingin katu – Oulunkylä välillä hoidetaan pelkästään harjaamalla ja suolaamalla. Kummankin kohteen liukkaudentorjuntaan käytetään sepeliä vain, mikäli suoritettut toimenpiteet eivät tuota haluttua tulosta.

Reittipohjaisiin talvihoitokokeiluihin kytketään mukaan asukkaita ja reittien käyttäjiä. Helsingin polkupyöräilijöiden (Hepo) vapaaehtoisia tarkkailijoita koulutetaan tehtävään seuraamaan reittien hoitotoimenpiteiden toteutumista ja arvioimaan käytettävyyttä. Näin saadaan arvokasta käyttäjätietoa ylläpidon laadusta.

Viheralueilla talvihoito toteutetaan nykyisessä laajuudessaan. Tiedot kenttien jäädytys- ja auraustilanteesta viedään liikuntaviraston ylläpitämään Internetissä toimivaan mSkate -karttapalveluun. Talviliikkumista palvelevan reitistön luokituksia tarkastellaan yhteistyössä liikuntaviraston kanssa. Uudet luokitukset otetaan käyttöön talvikaudelle 2016 -2017.

Puhtaanapito

Puhtaanapidon järjestämiseen on käytettävissä 13,99 milj. euroa. Katualueiden osuus on 11,07 milj. euroa ja viheralueiden 2,65 milj. euroa. Puhtaanapidon määräraahatarvetta lisäävät laajeneva kokonaisvastuuhoitoalue, syksyllä 2015 käynnistetyn kokonaisvastuuhoitoalueen alkuvuoden ja kesän

8.12.2015

puhtaanapitokustannukset, laajeneva pinta-ala ja erilaiset kaupungissa järjestettävät tapahtumat.

Puhtaanapidon tavoitteena ovat siistit, viihtyisät ja käyttäjilleen terveelliset katu- ja viheralueet. Katualueilla katupölyn pienhiukkasmäärät pidetään ilmanlaatuasetusten mukaisissa raja-arvoissa ja varmistetaan hengitysilman laadun säilyminen terveellisellä tasolla. Katupölyä hillitään sitomalla kevätölyä ajoissa ja pesemällä katuojia. Tilanteet ennakoidaan seuraamalla Helsingin seudun ympäristöpalveluiden tuottamia säätilaan liittyviä ennusteita.

Puistojen ja muiden viheralueiden puhtaanapitojärjestelyt keskitetään kesä- ja lomakauteen. Aikaisempien vuosien tapaan käytetyimmille puistoalueille ja aukiolle tuodaan kausiroska-astioita. Reittien varsien puhtaanapidosta huolehditaan ja keskusta-alueen viikonloppusiivouksia jatketaan. Tapahtumanjärjestäjiä kanssa tehdään yhteistyötä aktivoimalla tuottamaan roskattomia tilaisuuksia ja huolehtimaan jälkisiivouksista. Rakennusvirasto auttaa mahdollisuuksien mukaan saniteettipalveluiden järjestelyissä.

Keskusta-alueella koekäyttöön otettujen pakkaavien aurinkoenergialla toimivien Big Belly roska-astioiden kokeilu jatkuu. Talvikauden jälkeen analysoidaan kokeilun tulokset ja tehdään esitys verkoston laajentamisesta sekä arvioidaan verkoston laajentamisen ja pidempiaikainen sopimuksen kustannusvaikutukset ja käynnistämismahdollisuudet.

Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden, laitteiden ja järjestelmien ylläpito

Katu- ja viheralueilla olevien

- rakenteiden ylläpitoon varataan 7,2 milj. euroa
- kalusteiden ja varusteiden ylläpitoon varataan 6,8 milj. euroa
- laitteiden ja järjestelmien ylläpitoon varataan 0,9 milj. euroa
- ulkovalaistuksen ylläpitoon varataan 9,1 milj. euroa

Katu- ja viheralueiden rakenteiden, kalusteiden, varusteiden, laitteiden ja järjestelmien ylläpidon järjestämiseen on käytettävissä 14,9 milj. euroa. Lähtökohtana on huolehtia vaurioista, jotka vaikuttavat turvallisuuteen tai niillä on suora vaikutus käyttömahdollisuuksiin. Kaikesta muusta tingitään.

Ylläpitoon siirtyy haasteellisia paljon käsityötä vaativia kohteita, mistä aiheutuu lisää kustannuksia. Pienenevien resurssien käyttö suunnitellaan tarkasti. Tavoitteena on saada samalla rahamäärällä enemmän aikaan panostamalla uusiin tekniisiin ratkaisuihin ja teknologiaan, kestäviin materiaaleihin ja niiden testaamiseen sekä ottamalla käyttöön uusia tehokkaampiin urakointimalleja.

Kalusteiden ja varusteiden ylläpidossa resurssit keskitetään turvallisuuteen liittyvien varusteiden ja kalusteiden ja leikkivälineiden kunnon säilyttämiseen. Toiminnallisten välineiden turvallisuuteen liittyvistä tarkastuksista ja niissä ilmenneistä puutteista huolehditaan.

8.12.2015

Uusia kalusteita ja varusteita hankitaan vain pakottamista syistä. Kalusteiden muodostamia alueellisia verkostoja ei ole mahdollisuuksia uusia. Korjauskelpoisten käsityöpajatuotteiden kunnostamista jatketaan vuonna 2015 toteutetun inventoinnin pohjalta.

Toiminnallisten palveluiden turvallisuutta parannetaan laatimalla skeittipaikkoihin ja -puistoihin kohdekohtaiset hoito- ja huolto-ohjeet. Työhön hankitaan asiantuntemusta Rullalautaliitosta. Muutoinkin etsitään aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia yhdistyksistä ja järjestöistä, joissa on yleisten alueiden palveluihin liittyvää osaamista. Leikkipalvelujen uudenlaista kokonaishankintamalliin perustuvan kokeilun alueen perustamista viedään eteenpäin. Tavoitteena rakentaa ja ylläpitää turvallisia leikkipalveluita pitkällä elinkaaren kattavalla hankintasopimuksella.

Itsenäisyyden juhluvuotta silmällä pitäen patsaiden jalustoja, ja vesiaiheita kunnostetaan kiinnittäen huomioita toimivaan tekniikkaan ja valaistukseen.

Ulkovalaistuksen tavoitteena on asukkaiden turvallisuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen lisääminen sekä kaupungin vetovoimaisuuden parantaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvattomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen. Näistä lähtökohdista palvelu perustuu seuraaviin tavoitteisiin:

- Katujen ja puistojen valaistus on päällä koko pimeän ajan.

Muita palvelun laatua määrittäviä tavoitteita ovat:

- Vaaraa aiheuttavat kolari- ja myrskyvauriot korjataan viivytyksettä.
- Muiden valaisinvikojen korjausviive on korkeintaan 4 viikkoa.
- Lampunvaihdot toteutetaan siten, että toimimattomia valaisimia on korkeintaan 3 %.

Kasvillisuuden ylläpito

Kasvillisuuden ylläpitoon varataan kaikkiaan 11 milj. euroa, mistä

- 3,3 milj. euroa katualueiden kasvillisuuteen
- 5,6 milj. euroa puistojen kasvillisuuteen
- 2,1 milj. euroa luonto- ja peltoalueiden kasvillisuuteen

Kasvillisuuden ylläpidossa pääpainoon on puistojen, katujen ja muiden viheralueiden puuvartisen viheromaisuuden arvon säilyttämisessä ja puuston turvallisuudessa. Kasvillisuuden uudistamista ja muuta kunnostusta toteutetaan aiempaa vähemmän. Kausikasviryhmien määrä säilytetään nykytasolla. Puukujanteiden uudistamisesta laaditaan virastossa kaupunkipuuryhmä vetoisesti yhteisesti hyväksytty pitkäjänteinen puukujanteiden uudistamissuunnitelma alustavine

8.12.2015

aikatauluineen. Tämä mahdollistaa taimimateriaalin suunnittelun ja hankinnan käynnistämisen. Hulevesiaiheiden kasvillisuuden hoidon käynnistämiseen valmistaudutaan hankkimalla tietoa ja osaamista.

Haitallisten vieraslajien torjunta muuttuu lakisääteiseksi. Tästä aiheutuu vieraskasvilajien torjuntatoimenpiteiden laajentamistarve. Torjunnassa noudatetaan kaupunkiin perustetun vieraslajityöryhmän suosituksia ja ohjeita. Kanikanta on jälleen kasvanut. Torjuntaa on tehtävä kantakaupungissa ja aluekeskuksissa viime vuosia enemmän. Haitallisten vieraslajien torjunnassa ja lajien leviämisessä tiivistetään yhteistyötä kaupungin sisäisen tuotannon kanssa.

Asukkaat otetaan mukaan vieraskasvilajien torjuntaan. Vapaaehtoisille järjestetään opastusta ja tietoisuutta vieraskasvien torjunnasta. Työyhteisöille ja yhdistyksille ja järjestöille tarjotaan mahdollisuutta järjestää kitkentätalkoita. Valaistuksen toimivuutta häiritsevän kasvillisuuden poisto ja leikkaaminen on siirtynyt ylläpidon vastuulle. Tehtävä sisällytetään pikkuhiljaa sopimusten mukaisiin töihin ja tuotekorttien laatuvaatimuksiin. Alkuun työtä tilataan sopimuksiin sisältyvänä lisätyönä ja keskitytään reittien varsilla olevan valaistusta häiritsevän kasvillisuuden leikkaamiseen.

Metsäisten alueiden, peltojen ja muiden avointen alueiden ja luonnonsuojelualueiden ylläpidon järjestäminen sekä kaupunginpuutarhan taimituotantoon liittyvät järjestelyt pitkällä aikavälillä tarkastellaan ja ylläpidon pitkäntähtäimen suunnitelma täydennetään näiltä osin vuoden 2017 aikana. Työssä huomioidaan toimintaympäristöön kohdistuvat muutospaineet ja etsitään uudenlaisia kustannustehokkaampia mahdollisuuksia huolehtia kyseisten alueiden ylläpidosta tulevaisuudessa. Kaupunkitasolla osallistutaan ulkokunnissa olevan maaomaisuuden myynnin valmisteluun metsäomaisuuden asiantuntijana yhteistyössä kiinteistöviraston kanssa.

Vapaaehtoistyö ja asukasaktiivisuushankkeet

Asukkaille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoisena puistokummitoimintaan ja uusien puistokummien rekrytointia jatketaan. Uusia vapaaehtoistyömuotoja ja mahdollisuuksia osallistua ja keskittyä esim. tietyn palvelun järjestämiseen etsitään. Vapaaehtoistyöajatus laajennetaan toiminnaksi yritysten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa toimimiseen tavoitteena monipuolistaa ja parantaa palvelujamme.

Vuonna 2016 perustetaan koealueet ja käynnistetään yritys yhteistyö koirapalveluiden parantamisessa. Koekäyttöön otetaan sponsorirahoitteiset koirankakkapussitelineet. Toimintaan kytketään vapaaehtoisia mukaan. Telineistä ja pusseista ei aiheudu ylläpitoon uusia kustannuksia. Mahdollisuuksia laajentaa vapaaehtoistyötä yhteistyöksi asukas yhdistysten kanssa kartoitetaan.

Niskalan arboretumin avajaisia vietetään toukokuussa. Alueella järjestetään kaikille avoin juhla, joka toimii eräänä Helsingin Vihervuoden 2016 tapahtumana. Erillisiä vihervuoden hankkeita ei ole, vaan toiminnasta nostetaan tiettyjä hankkeita esiin viestinnän keinoin. Muita vihervuonna esiin nostettavia hankkeita ovat mm. pikkusipulien käyttöön perustuvat laajat koneellisesti istutetut sipulikukkaryhmät ja Pornaisten niemen luontopolku.

8.12.2015

2.1.4 Arkkitehtuoriosasto

Yleistä

Arkkitehtuoriosasto on asiantuntijaorganisaatio, jonka ydintehtävänä on Helsingin kaupungin yleisten alueiden strateginen kehittäminen, kaupungin omien toimitilojen ja rakennusten suunnittelu sekä toimiminen erilaisissa yleisten alueiden, maankäytön suunnittelun ja vaativien teknisten tehtävien asiantuntijana yli hallintokuntarajojen.

Kaupunginarkkitehti toimii viraston asiantuntijana kaupunkikuvaan liittyvissä asioissa ja edustaa virastoa kaupunkikuvaneuvottelukunnassa yhdessä suunnittelutoimiston toimistopäällikön kanssa.

Arkkitehtuoriosaston toiminta-alueet ja palvelut

Yleisten töiden lautakunta

Arkkitehtuoriosaston vastuulla on valmistella yleisten töiden lautakunnan kaavalausunnot. Esittelijänä lautakunnassa toimii kaupunginarkkitehti ja lausunnot valmistellaan suunnittelutoimistossa.

Lautakunta hyväksyy myös osastolla valmistellut aluesuunnitelmat, luonnonhoidon suunnitelmat sekä tuote- ja palvelulinjaukset.

Strateginen yleisten alueiden kehittäminen

Aluesuunnitelmissa nostetaan esille peruskorjausta vaativat kohteet, joista laaditaan hankeohjelmat ja kustannuslaskelmat katu- ja puisto-osastolle ohjelmointia, toteutussuunnittelua ja rakentamista varten. Suunnitelmat tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten ja eri järjestöjen kanssa. Asukastilaisuudet ovat tärkeä osa asukasyhteistyötä. Yleisten alueiden strategisen kehittämisen yhtenä tavoitteena on kaupunkiomaisuuden arvon säilyttämisen. Aluesuunnitelmien laatiminen on osa Helsingin kaupungin valtuustostrategian mukaista toimivaa Helsinkiä, jonka mukaan kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina.

Vuoden 2016 aikana työstetään seuraavia aluesuunnitelmia määrärahojen puitteissa:

Vuonna 2016 valmistuvat:

- Etu- ja Taka-Töölön, Ruoholahden ja Länsisataman aluesuunnitelma (=Töölö-Kampinmalmi)
- Vanhankaupungin aluesuunnitelma
- Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelma
- Pitäjänmäen ja Konalan aluesuunnitelma
- Keskuspuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma
- Kartanoalueiden kehittämissuunnitelma

Vuonna 2016 alkavat:

- Kontulan eteläosan, Mellunkylän ja Vartioharjun aluesuunnitelma
- Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma

8.12.2015

- Ullanlinnan, Punavuoren, Kaartinkaupungin ja Kaivopuiston aluesuunnitelma
- Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelman tarkistus

Kaupunkialueen luonnonhoidon toteutussuunnitelmat laaditaan yleisten töiden lautakunnan ja kaupunginhallituksen hyväksymän luonnonhoidon linjauksen tavoitteiden mukaisesti sen jälkeen kun aluesuunnitelmat on hyväksytty. Kaupunginhallituksen § 1195 5.11.2012 liitteen 3 mukaan Metso -kartoituksessa luokituksen 1 tai 2 saaneissa metsissä ei suoriteta merkittäviä hoitotoimenpiteitä ennen yleiskaavan valmistumista.

Yleisten alueiden kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonta

Kaupunginarkkitehti valvoo yleisten alueiden kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 mom. säädöksen mukaisesti. Valvonnan pääasiallisena työkaluna ovat aluesuunnitelmat ja katselmukset

Kaavayhteistyö

Arkkitehtuoriosasto osallistuu maankäytönsuunnitteluun edustaen rakennusvirastoa kaavoituksen eri vaiheissa, myös laadittaessa selvityksiä ja yleissuunnitelmia. Virastojen välinen yhteistyö kaavaprojekteissa on kehittynyt hyvälle tasolle. Kaavayhteistyön tuloksena syntyvät uudisrakentamisen ja kaupunkirakenteen kehittymisestä aiheutuvat katu- ja puistosuunnitelmien hankeohjelmat sisältäen hankekohtaiset kustannuslaskelmat.

Rakennusten suunnittelupalvelut ja selvitykset

Arkkitehtuoriosasto tuottaa arkkitehti-, rakenne- ja erikoissuunnittelupalveluita In-House – periaatteella Helsingin kaupungin tarpeisiin. Suunnittelupalvelut ovat olleet erittäin kysyttyjä ja asiakastyytyväisyys on ollut jatkuvasti korkealla tasolla. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR- Rakennuttaja ovat suurimmat tilaajat.

Lisäksi osasto tuottaa rakennusten mittaus- ja mallinnuspalveluita.

Asiantuntijapalvelut

Alaan liittyvät asiantuntijapalveluiden rooli on kasvamassa arkkitehtuoriosaston työkannassa. Tilaaajina näissä toimeksiannoissa ovat rakennusviraston eri osastot ja kaupungin eri virastot.

Viraston yhteisiin kehityshankkeisiin osallistuminen ja osaston kehittäminen

Yleistä

Arkkitehtuoriosaston kehittäminen on ollut voimakasta vuosina 2013-2014. Kehittämisen pääpaino on ollut uusien suunnitteluohjelmistojen käyttöönotossa ja aluesuunnitelma-konseptin kehittämisessä. Vuonna 2016 keskitytään uusien suunnitteluvälineiden

8.12.2015

ja ohjelmistojen käyttöönottoon eikä uusia osaston kehitysprojekteja aloiteta. Kehittämisen pääpaino on kaupungin ja viraston yhteisten kehityshankkeiden läpiviennissä.

Viraston strateginen kehitysohjelma

Rakennusvirastolla on menossa mittava strateginen kehitysohjelma, johon arkkitehtuoriosasto osallistuu aktiivisesti. Kehitysohjelman toimeenpanoon liittyvät kehityshankkeet on ohjelmoitu osastolla toimeenpantavaksi vuosina 2015-2016.

Muita viraston kehittämiseen liittyviä kehittämishankkeita on mm. johtoryhmätyöskentelyn kehittäminen.

Viraston ympäristöohjelma

Arkkitehtuoriosasto on mukana toteuttamassa rakennusviraston ympäristöohjelmaa. Rakennusviraston ympäristöohjelman kohdat, jotka ovat arkkitehtuoriosaston vastuulla ja käynnissä v. 2014 – 2016, on esitelty alla.

- Ilmastonmuutoksen hillintä
- Ilmastonmuutokseen varautuminen
- Ekologisesti kestävä rakentaminen
- Ilmansuojelu ja katupöly
- Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus
- Hulevedet, pienvedet ja Itämeri
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Tämän lisäksi mm. Haltialan seuranta on v. 2016 työlistalla.

Osaston kehittäminen

Osastolla käynnistyi vuonna 2012 kehitysohjelma, joka on saatu suoritettua loppuun pääasiassa vuoden 2014 aikana. Jotkut yksittäiset koulutukset ja kehitysprojektit jatkuivat vielä vuonna 2015.

Tutkitaan 3D-tulostuksen ja virtuaalitodellisuuslaitteiden hyötyjä osaston toiminnassa. Hankintaan liittyvistä asioista päätetään tämän jälkeen.

Arkkitehtuoriosastolle hankitaan v. 2016 rakenteiden tunnistamiseen soveltuvia mittalaitteita ja ohjelmistoja.

Vuonna 2016 johdon mittareita ja raportointia kehitetään Qlikview-ohjelman avulla.

Kaupunginhallituksen strategiaohjelman 2013-2016 täytäntöönpano-ohjelman toteutus

Kaupunginhallitus on päättänyt, että kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaiset toimenpiteet käynnistetään. Rakennusvirastoa koskettaa 25 asiaa, joista kuudessa arkkitehtuoriosasto on mukana.

8.12.2015

Tuote- ja palvelulinjaukset, raportit

- Design-manuaaliin runkotyön loppuun saattaminen v. 2016
Tärkeimpänä kehityskohteena on v. 2016 Design-manuaali.
Palvelujen ostojen budjetointi on suurempi kuin aiempina vuosina, johtuen Design- manuaalista. Kaupunkitilaohjeen laadinta jatkuu kaupunginjohtajan nimittämän työryhmän suosittelemien jatkotoimenpiteiden mukaisesti.
- Opastejärjestelmän työstämisessä ollaan mukana henkilö- ja määräraha resurssien puitteissa
-

Tavoitteet ja mittarit

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ei ole sitovia toiminnallisia tavoitteita.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisena tavoitteena on projekteille tehtyjen tuntien määrä vuodessa. Vuoden 2016 tavoitteena on 30.000 tuntia. Lähde: osaston projektiseurantajärjestelmä.

Henkilöstösuunnitelma v. 2016

Osaston hallinnon vakansseja vähennetään. Tavoitteena on hallinnon keventäminen. Rekrytoinnit tehdään vapautuneille vakansseille, joiden työtehtävät ja vaatimukset määritellään uudelleen. Osastolle tarvitaan uransa alussa olevia uusia suunnittelijoita keräämään kokemusta, "kasvamaan" ja suorittamaan projektiarkkitehdin tai -insinöörin suunnittelutehtäviä.

- tietopalvelusihteerin vakanssi muutetaan suunnitteluassistentiksi ja vakanssi siirretään osaston sisällä tekniseen toimistoon
- rakennuspiirtäjän vakanssi muutetaan suunnitteluassistentin vakanssiksi
- mittaryhmään tarvitaan mallinnukseen kartoittaja/mittausetumies
- It-arkkitehdin vakanssille on saatu täyttölupa v. 2015
- rakennusmestarin vakanssi muutetaan arkkitehdin vakanssiksi
- suunnitteluasiantuntijan vakanssi täytetään (kaupunkikalusteet, opasteet)
- eläkkeelle siirtyvien tilalle rekrytoidaan uudet henkilöt ja samassa yhteydessä tehtävät tarkastellaan joustaviksi uudelleen

Toiminnan, palveluiden ja henkilöstön kehittämien

Asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitäminen edellyttää määrätietoista, systemaattista ja jatkuvaa kehittymistä ja kouluttamista niin organisaationa kuin yksilötasollakin. Suunnitelmallinen kehittäminen ja koulutus palvelevat sekä Helsingin kaupungin että viraston strategiaa.

8.12.2015

Arkkitehtuuriosasto palveluita täydennetään vuonna 2016 rakenteiden tunnistamiseen soveltuvilla mittalaitteilla ja ohjelmistoilla.

Ekosysteemipalveluiden tarkastelua testataan nyt Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa kolmessa eri suunnitteluvaiheessa. Kun Vanhankaupungin aluesuunnitelma valmistuu loppukeväästä 2016, päätetään tarkastelun jatkosta ja laajuudesta osana aluesuunnitelmaa. Tarkastelun jatkuessa vaatii se riittäviä määrärahoja, ohjeistusta ja omaa työkaluaan Mobilenoteen ja muihin järjestelmiin. Tähän tarvitaan ulkopuolista konsulttia työstämään asiaa. Ekosysteemipalveluiden tarkastelu kasvattaa jokaisen uuden aluesuunnitelman kustannuksia arviolta n. 10 000 € -30.000 €/suunnitelma riippuen tarkastelun laajuudesta. Osa ekosysteemitarkastelun asioista voitaisiin tehdä valmiiden ohjelmien avulla, konsulttien toimesta.

Myös massa-asioita on ehdotettu alustavasti tarkasteltaviksi aluesuunnitelman yhteydessä. Tällaisen osion mukaan tulo nostaa myös suunnitelman hintaa. Tarkastelu pitäisi pystyä tekemään mallinnus- tai simulaatio-ohjelman avulla.

Rakennusviraston osastojen välillä voitaisiin linjata uudelleen sekä henkilö- että määräraharesursoinnin osalta seuraavia tehtäväkokonaisuuksia:

- maankäytönsuunnittelun yhteishankkeet ja yleissuunnitelmat
- reitistötarkastelut, joiden avulla voidaan saada sekä säästöjä että kohdentaa määrärahoja tehokkaasti
- mainoslaitekartan päivittäminen, jotta sen tuoma hyöty säilyisi
- puistohistorialliset selvitykset
- yleissuunnittelu esim. ruoppaus selvitys
- tekniset selvitykset

2.1.5 Palveluosasto

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palveluosasto toimii Helsingin yleisten alueiden isäntänä.

Palveluosaston päätehtäviä ovat yleisten alueiden asiakaspalvelu, kunnallinen pysäköinninvalvonta ja maksullisen pysäköinnin järjestäminen sekä alueiden käytön ohjaus ja valvonta.

Palveluosasto huolehtii myös ajoneuvojen siirronvalvontaan liittyvistä viranomaistehtävistä sekä yleisten alueiden käytöstä johtuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä ja korvausten maksamisesta. Myös kiinteistöille kuuluvan kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamisen ja luvattoman maankäytön valvonta ovat palveluosaston tehtäviä.

Osaston yhteinen kehittämisen painopiste vuonna 2016 on tuottavuuden parantaminen

- Palvelulupausten toteuttaminen

8.12.2015

- Sähköisten palvelujen lisääminen
- Prosessien jatkuva kehittäminen
- Työyhteisön hyvinvoinnin parantaminen
- Osaamisen vahvistaminen

Osaston palvelulupaukset lähtevät asiakastarpeista. Lupien ja oikaisuvaatimusten valmistelun sekä asiakaspalautteiden käsittelyajoille sekä puhelinpalvelun tasolle on asetettu tavoitteet, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti.

Tuottavuustavoitteita on asetettu valmistelun kestolle, valvontatapahtumien määrille, asiakaspalvelun puheluihin vastaamiselle ja hoitamille palautteille, laskutuksen ja ulosoton nopeudelle sekä asiakaskäyntien ohjaamiselle tiskiltä asiointiportaaliin.

Sähköisten palvelujen lisääminen on vuoden 2016 sitovana tavoitteena. Palvelujen muotoilussa on tavoitteena tehdä sähköisestä asioinnista asiakkaille se helpoin ja siten myös houkuttelevin vaihtoehto.

Osaston prosessien kehittämisryhmien toimintaa vahvistetaan, ohjeistetaan ja tuetaan. Prosessien auditointeja jatketaan. Prosessien sujuvuutta parannetaan.

Työhyvinvointiin panostetaan yksiköittäin sadun Kunta 10 –palautteen perusteella. Kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puututaan. Työyhteisötaitoja parannetaan. Tietojärjestelmien käyttöosaamista lisätään. Työnohjausta hyödynnetään tarpeen mukaan.

Keskeiset tehtävät

Asiakaspalvelu

Rakennusviraston keskitetty asiakaspalvelu neuvoo sekä ottaa vastaan ja käsittelee yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa, pysäköinninvalvontaa ja muuta viraston toimialaan kuuluvaa palautetta sekä myöntää pysäköintitunnuksia.

Neuvontaa annetaan ja palautetta vastaanotetaan puhelimitse ja sähköpostilla sekä Internetin välityksellä ja asiakaspalvelun tiskillä.

Asiakaspalvelun painopisteet

- Asiakaspalvelun palvelutaso
- Sähköiset pysäköintitunnukset
- Teknisten virastojen keskitettyyn asiakaspalveluun valmistautuminen

Palvelulupauksena on puhelinpalvelun palvelutaso 60 %, tavoitteena 80 %. Sähköisten palautteiden käsittelyssä luvut ovat 3 ja 1,5 päivää.

Tavoitteena on asiakaspalvelun palvelutason parantaminen kiinnittämällä erityistä huomiota palvelun laatuun, mikä tarkoittaa

8.12.2015

osaamisen vahvistamista tietojärjestelmien käytössä ja yhteistyön ja tiedonkulun parantamista eri yksiköiden kanssa niin, että palautteet voidaan entistä useammin käsitellä loppuun asti asiakaspalvelussa.

Pysäköintitunnuksia varten kehitetään ja otetaan käyttöön verkkokaupan kaltainen järjestelmä, josta asiakkaat voivat itse käydä ostamassa tunnuksen sen jälkeen, kun järjestelmä on tarkastanut asiakkaan oikeuden tunnukseen.

Pysäköinninvalvonta

Kunnallinen pysäköinninvalvonta edistää liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta ohjaamalla ja valvomalla, että pysäköimistä ja joutokäyntiä koskevia määräyksiä noudatetaan. Toimintaan kuuluu myös yksityisalueilla pyynnöstä tehtävä valvonta.

Pysäköinninvalvonta huolehtii liikennettä haittaavien ajoneuvojen siirtämisestä ja rengaslukkojen kiinnittämisestä virheellisesti pysäköityihin ajoneuvoihin sekä katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa haittaavien ajoneuvojen siirtotoiminnan viranomaistehtävistä, talteen otettujen ajoneuvojen siirtotoiminnasta, ajoneuvojen varastoinnista ja autohotellipalveluiden järjestämisestä sekä romuajoneuvojen hävittämisestä.

Edelleen pysäköinninvalvonta käsittelee ja perii pysäköintivirhemaksut ja ajoneuvojen siirtokorvaukset sekä antaa päätökset ja lausunnot muutoksenhakuasioissa.

Vahingonkorvausten valmistelu yhdistetään pysäköinninvalvonnan oikaisuvaatimusten valmisteluun.

Pysäköinninvalvonnan painopisteet

- Pysäköintipolitiikan toimeenpano (kamera-auto, pysäköintiautomaattien uudistaminen, uudet asukaspysäköintialueet)
- Valvontasuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen
- Valvontaprosessin uudistaminen
- Päätösten sähköinen tiedoksianto

Palvelulupauksena on oikaisuvaatimusten käsittely 30 päivässä, tavoitteena 21 päivää.

400 pysäköintiautomaatin uusimisen jälkeen vanhoja automaatteja ryhdytään poistamaan maksullisen pysäköinnin kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Tuotantokäyttöön otetaan vähintään yksi konenäköä hyödyntävä kameroin varustettu auto, joka valvoo rekisteritunnusten avulla pysäköintitunnuksia sekä matkapuhelimella ja uusituilla pysäköintiautomaateilla tehtyjä maksuja.

8.12.2015

Perinteisen pysäköintikiekon tilalle pyritään saamaan digitaalinen, koneellisesti valvottavissa oleva järjestelmä. Pysäköinnin mobiilimaksaminen kilpailutetaan ja uudet sopimukset tulevat voimaan 2017 alusta.

Android -käyttöjärjestelmää hyödyntäviä älylaseja kokeillaan, samoin matkapuhelimen käyttöä valvontalaitteena myös muutoin tavoitteena nykyistä tehokkaammat ja nopeammat työvälineet pysäköinnintarkastajille.

Pysäköinnintarkastajien liikkuvuuden parantamiseksi kokeillaan Segway -tyyppisiä laitteita sekä sähköavusteisia polkupyöriä. Näiden ja kamera-auton tuomien mahdollisuuksien avulla valvontaprosessia uudistetaan. Kesällä 2015 polkupyörän selästä toteutetun pysäköinninvalvontapilotin kokemuksia hyödynnetään väärin paikkoihin suuntautuvan pysäköinnin valvonnassa. Samalla pysäköinninvalvonnalle asetetaan alueelliset valvontatavoitteet.

Sähköisen asioinnin lisäämiseksi kehitetään ja otetaan käyttöön oikaisuvaatimuksia koskevien päätösten sähköinen tiedoksianto e-asioinnin kautta.

Palveluosasto osallistuu EU-rahoitteiseen 6Aika-ohjelmaan tukeutuvaan "Liikenteen reaaliaikaiset rajapinnat" -hankkeeseen tavoitteena kerätä ja julkaista avoimen datan periaatteella tietoja kaupungin pysäköintipaikoista ja pysäköintitilanteesta.

Alueidenkäyttö

Alueidenkäyttö ohjaa yleisten alueiden käyttöä myöntämällä erilaisia maankäyttölupia ja vuokraamalla yleisiä alueita eri tarkoituksiin ja valvomalla lupien ja sopimusten noudattamista sekä kiinteistöille kuuluvan kadun kunnossapitovelvoitteiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä.

Alueidenkäyttö myöntää lupia esimerkiksi rakenteiden sijoittamiseen, kaivutöiden suorittamiseen ja alueen käyttämiseen rakennustyötä varten sekä ulkoilmatapahtumien järjestämiseen. Se vuokraa yleistä aluetta esimerkiksi ravintoloiden terasseja ja erilaisia kioskeja varten.

Alueidenkäyttö huolehtii myös siirtolapuutarha-, kesämaja- ja viljelyspalsta-alueiden vuokrauksesta sekä antaa tonttikorkeusilmoituksia.

Alueidenkäytön painopisteet

- Uuden tapahtumahallintajärjestelmän hankinta
- Sähköiset maankäyttöluvat
- Valmistelun ja valvonnan sujuvoittaminen
- Valvontasuunnitelman toteuttaminen

Palvelulupauksena ovat käsittelyajat operaattoreiden sijoitusluville (26 päivää, tavoite 20) sekä katutyöluville ja eräille maanvuokrauksille (9 päivää, tavoite 7).

8.12.2015

Tavoitteena on lupien valmistelun ja laskutuksen oikeellisuus ja ajantasaisuus sekä kattava valvonta.

Keskeinen kehittämishanke on uuden tapahtumanhallintajärjestelmän Allun hankinta ja käyttöönotto. Uusi järjestelmä mahdollistaa muun ohella sähköisen asiointin lisäämisen. Lisäksi alueidenkäyttö kehittää edelleen kenttäraportointipalvelua (MobileNote). Katutyömaiden paremman hallinnan osalta kehitetään työmaiden omavalvontaa.

Alueidenkäytön prosesseja ja toimintaohjeita uudistetaan tavoitteena valmistelun ja valvonnan sujuvoittaminen. Jatkossakin järjestetään kahdesti vuodessa tehovalvontaviikkoja yhteistyössä pysäköinninvalvonnan kanssa.

Tunnusluvut

	2015	2016
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	19 000	16 000
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	5 000	5 000
Pysäköintivirhemaksut, kpl	230 000	190 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	600	550
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	125 000	125 000
Maankäyttöluvat ja vuokraukset, kpl	13 950	14 000
Alueidenkäytön valvontatapahtumat kpl	16 500	16 500
Pysäköinninvalvonnan valvontatapahtumat kpl	560 000	665 000

Ajoneuvojen siirtomääräksi vuonna 2015 ennustetaan 16 000, mikä on sama kuin vuoden 2016 talousarviossa. Pysäköintivirhemaksujen vähenemisessä näkyy vaikean taloudellisen tilanteen lisäksi pysäköintikulttuurin parantuminen, mikä juontunee osaltaan 2012 tehdystä virhemaksun korotuksesta.

Tuottavuuden seuranta

Palveluosasto otti vuonna 2015 käyttöön pysäköinninvalvonnan, alueidenkäytön ja asiakaspalvelun tuottavuusmittarit. Vuoden 2016 aikana mittareiden toimivuutta arvioidaan ja kehitetään edelleen tavoitteena huomioida myös laadulliset tekijät.

Palveluosaston tulot tuloryhmittäin

Palveluosaston tuloarvio on 46,4 miljoonaa euroa, josta maksullisen pysäköinnin osuus on 19,8, pysäköintivirhemaksujen 11,7 ja ajoneuvojen siirtokorvausten 0,9, miljoonaa euroa. Alueidenkäytön maanvuokra- ja lupatulot ovat arvioilta 14 miljoonaa euroa.

TULOTILI JA RYHMÄ	Tilinpäätös 2014 1 000€	Tulosbudjetti 2015 1 000€	Talousarvio 2016 1 000€	TS 2016 1 000€	muutos TS / TAE 1 000€
Tilapäiset liikennejärjestelyt (mm aitausluvat)	5 433	3 200	0 *	0	0
Asukaspysäköintitunnukset	2 234	3 000	4 726	4 726	0

8.12.2015

Yrityspysäköintitunnukset	975	1 400	1 100	1 100	0
Muut myyntituotot	144	210	153	153	0
Myyntituotot yhteensä	8 786	7 810	5 979	5 979	0
Ajoneuvojen siirtokorvaukset	784	890	870	870	0
Kaivumaksut	2 853	3 400	0 *	0	0
Katutyöluvat			6 700	6 700	0
Pysäköintimaksut	14 909	13 100	14 031	14 031	0
Pysäköintimaksuprovio	-153	-152	-152	-152	0
Maksutuotot yhteensä	18 393	17 238	21 449	21 449	0
Rakennusten vuokrat	121	99	131	131	0
Maanvuokra mainoslaitteet	3 083	2 375	2 500	2 500	0
Maanvuokra siirtolapuutarhat, kesämaja-alueet ja viljelyspalsta-alueet	1 600	1 233	1 635	1 635	0
Muu maanvuokra	2 878	2 212	2 934	2 934	0
Vuokratuotot yhteensä	7 682	5 919	7 200	7 200	0
Pysäköintivirhemaksut	10 786	14 500	11 723	11 723	0
Muut tulot	96	48	97	97	0
Muut toimintatuotot yhteensä	10 882	14 548	11 820	11 820	0
Palveluosaston tulot yhteensä	45 743	45 515	46 448	46 448	0

Palveluosaston menot tehtävittäin

Palveluosaston suurin menoerä on henkilöstömenot, noin 7,9 miljoonaa euroa.

Palveluosasto ostaa pysäköintilippuautomaattien ja ajoneuvojen siirtokeskuksen ylläpito-, huolto- ja turvapalveluja sekä vikailmoitusten vastaanotto- ja puhelinpäivystyspalveluita noin 1,1 miljoonalla eurolla. Palvelusopimukset uusittiin 2015.

Lisäksi palveluosasto hankkii erilaisia viranomais-, pankki- ja postituspalveluita noin 0,4 miljoonalla eurolla.

Päätehtäväryhmät vuosina 2014 - 2016					
(menomäärärahat henkilöstömenoineen)					
Toimistoittain	Tilinpäätös 2014 1000€	Tulosbudjetti 2015 1000€	Talousarvio 2016 1000€	TS 2016 1000€	muutos TS / TAE 1000€
Asiakaspalvelu	626	682	743	743	0
Pysäköinti	6144	7292	6893	6786	-107
Alueidenkäyttö	9 177	3 598	3 750	3 716	-34
Osaston johto ja kehittäminen	1206	1026	1212	1202	-10

8.12.2015

Palveluosaston menot yhteensä	17 153	12 598	12 598	12 447	-151
--	---------------	---------------	---------------	---------------	-------------

V. 2015 alkaen maavuokrien menot pienenevät 5,9milj. euroa.

2.2 Nettoyksikkö

2.2.1 HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttaja on Helsingin kaupungin toimitila- ja infrahankkeiden rakennuttamista hoitava tulossyksikkö. HKR-rakennuttaja toimii nettobudjetoituna yksikkönä tavoitteenaan vuonna 2016 menojen kattaminen saatavilla tuloilla eli nollatulos. Tavoite on nykyisellä tilauskannalla erittäin haastava.

Tulosryhmän päätuotteet ovat infrastruktuurin ja tilahankkeiden rakennuttamistehtävät, hankkeiden taloushallintopalvelut ja kustannussuunnittelu. Kiinteistöjen elinkaaripalveluja ovat kosteusvaurio- ja sisäilmaselvitykset sekä energiatehokkuustoiminta, joka on olennainen osa ilmastonmuutoksen hidastamiseen tähtäävää toimintaa.

HKR-Rakennuttaja on mukana myös uusien alueiden kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvissä kaupungin hankkeissa kuten Kalasataman ja Keski-Pasilan keskuksissa sekä uusien alueiden esirakentamisessa.

HKR-Rakennuttaja tuottaa kaupungin ja sen asukkaiden käyttöön sekä uusia että peruskorjattuja tiloja; kouluja, päiväkoteja, monitoimitiloja, sairaaloita, liikuntapaikkoja, katuja, siltoja, puistoja ja maanalaisia tiloja.

Vuonna 2016 HKR-Rakennuttajan johtamana toteutetaan noin 130 miljoonalla eurolla julkisia investointihankkeita. Ne koostuvat kahdestakymmenestä suuremmasta sekä lukuisista pienemmistä hankkeista.

Rakennuttamistoimeksiannot tulevat kaupungin muilta hallintokunnilta sekä rakennusviraston sisältä. Viraston sisäiset toimeksiannot ovat pääosin katu- ja puisto-osaston infrahankkeita sekä alueiden hoitourakoinnin valvontaa. Uusien alueiden esirakentamistyöt ovat volyymiltaan merkittäviä. Olympiastadionin perusparannus on suurin yksittäinen hanke, jonka rakentaminen käynnistyy vuonna 2016 ja jatkuu vuoteen 2019. Tilakeskuksen osalta työkanta vuoden vaihteessa 2015/2016 on vähäinen. Aloitettujen yhteistyöneuvottelujen tavoitteena on palauttaa vuotuinen tilahankkeiden tilauskanta noin 80 M€ tasolle, mikä kaupunkitason ohjeistus (tilahankkeiden käsittelyohjeet ja talousarvion noudattamisohjeet) huomioiden on hyvin maltillinen tavoite.

Toiminnalliset tavoitteet

HKR-Rakennuttaja on kaupungin julkisissa rakennushankkeissa tilaajan eli rakennushankkeeseen ryhtyvän edunvalvoja ja luottamushenkilö sekä asiantuntija.

8.12.2015

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa hankkeille asetetut toiminnalliset, laadulliset, taloudelliset ja arkkitehtoniset vaatimukset täyttäviä tiloja ja infraa kestävä kehityksen periaatteiden mukaan.

HKR-Rakennuttaja jalkauttaa kosteuden- sekä pölynhallinnan ja yleisen työnaikaisen siisteyden parantamisen osaksi normaalia rakentamisprosessia. Hankkeiden energiatehokkuus on keskeinen osa toimintaamme.

Panostusta harmaan talouden torjuntaan jatketaan mm. kehittämällä edelleen HKR-Rakennuttajan omia työmaiden pistokoeluonteisia tarkastuskäyntejä.

Muita toiminnallisia tavoitteita talousarviovuodelle ovat:

- yhteistyön edelleen kehittäminen rakennusviraston katu- ja puisto-osaston kanssa
- toimintamallien ja yhteistyön parantaminen tilakeskuksen hankkeissa
- Olympiastadionin perusparannushankkeen maanrakennus- ja louhintaurakan sekä perusparannuksen projektinjohtourakan kilpailuttaminen ja käynnistäminen

Resurssit

Vuoden 2016 talousarvioehdotus sisältää yhteensä 114 vakanssia. Avoimiksi tulleita talonrakennuspuolen vakansseja täytetään sitä mukaa kun tuleva työkanta vaatii. HKR-Rakennuttajan menoista henkilöstökulut muodostavat noin 77 %, ulkopuolisten palvelujen ja tarvikkeiden osuuden ollessa 13 %. Sisäiset vuokrat ja muut menot ovat noin 10 % kokonaismenoista.

Uusia henkilöitä palkataan vain tilatun työkannan tarpeen mukaisesti. Henkilöstön rekrytointia on jatkettava infrapuolen kasvavan työkannan vuoksi. Tilahankkeiden henkilöstö tulee vähenemään eläköitymisen ja muun poistuman kautta, ellei tilakeskuksen kanssa käytävissä neuvotteluissa saavuteta tyydyttävää tulosta.

HKR-Rakennuttajan rakennuttamisen volyymi on laskenut selkeästi huippuvuosista. Haasteena ovat hankkeiden painopisteiden muuttuminen kasvavassa määrin tilahankkeista infrapuolelle ja tilahankkeiden keskikoon pienentyminen. Henkilöstön eläköityminen sekä rakennusten teknistyminen energiatehokkuusvaatimusten kasvaessa edellyttävät osaavia ja kokeneita taloteknisen puolen henkilöitä. Heistä on markkinoilla kuitenkin kova kilpailu, minkä vuoksi palkkataso on yksityisellä sektorilla noussut selkeästi.

Rakennutettavien hankkeiden volyymin ennustetaan laskevan jonkin verran. Eläkkeelle siirtyvien henkilöiden määrän kasvu edellyttää pitkäjänteistä ja ennakoivaa henkilöstön rekrytointia ja kokemustiedon siirtämistä.

Kiinteistöjen energiaseuranta

8.12.2015

Energiansäästötoimien toteuttamista kiinteistössä sekä energiasäästöhankkeiden toteuttamisen menettelyn ja raportointityökalun kehittämistä jatketaan. Automaattista kulutus-, olosuhde- ja vikatietoseurantatyökalun kehittämistä jatketaan tavoitteena informatiivisen tiedon tarjoaminen helppolukuisena rakennusten eri käyttäjärhyhmille.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja energianhallintatehtävät

Rakennusten energiatehokkuus on avainasemassa varauduttaessa ilmastonmuutokseen. Rakennukset kuluttavat pääosan (n. 90 %) kaupunkikonsernin käyttämästä energiasta. HKR-Rakennuttaja toimii koko kaupungin energia-tehokkuuden asiantuntijana. HKR-Rakennuttaja toteuttaa aktiivisesti ilmaston-muutosta ehkäiseviä ja energiatehokkuutta edistäviä toimia ja on mukana monissa niistä koskevilla kehityshankkeissa. Lisäksi HKR-Rakennuttaja osallistuu asiantuntijana EU:n rakennusten energiatehokkuutta koskevien direktiivien toimeenpanoon tarvittavien toimintamallien kehitystyöhön sekä direktiivien vaatimusten mukaisten käytännön toimenpiteiden toteuttamiseen kaupungin sisällä. Energiansäästötoimenpiteisiin ja lähes nollaenergiarakentamiseen liittyy tyypillisesti cleantech-investointeja, joten energiatehokkuutta edistävillä toimenpiteillä luodaan myös markkinaa ja kehitystä koko cleantech-alalle.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi ja rakentamismääräykset edellyttävät julkiselta sektorilta lähes nollaenergiarakennusten rakentamista vuodesta 2019 lähtien. Vuonna 2016 jatketaan kaikkien soveltuvien uudis- ja perusparannuskohteiden toteuttamista matalaenergiarakentamisena.

Energiatehokkuuden asiantuntijapalveluita ovat mm. kulutusseuranta, energiakatselmukset ja -selvitykset, energiakorjaukset ja -neuvonta. Näitä toimenpiteitä edellytetään kaupungin energiatehokkuus- ja ilmastopäätöksissä. HKR-Rakennuttaja etsii ja kehittää uusia teknisiä energiansäästöratkaisuja ja toimintamalleja ylläpidon parantamiseksi sekä osallistuu asiantuntijana niiden toteuttamiseen yhdessä hallintokuntien kanssa. Uusien rahoitusmallien käyttöönottoa edistetään ja pilottihanke pyritään aloittamaan vuoden 2016 aikana.

Ilmastonmuutoksen hillintään liittyen osallistutaan uusiin tutkimus-, selvitys- ja koerakentamishankkeisiin. Uusien energiatehokkaiden valaistustekniikoiden (LED-tekniikka) ja ohjausjärjestelmien käyttömahdollisuuksia tutkitaan ja koeasennuksia tehdään. Kiinteistökohtaisten, uusiutuvia energialähteitä käyttävien energiantuotantoratkaisujen (mm. aurinkosähkö) käyttöönottoa jatketaan taloudellisesti riittävän kannattavissa hankkeissa sekä uudisrakentamisessa että olemassa olevissa rakennuksissa.

Helsingin kaupungin energiansäästöneuvottelukunta (ESNK) on toiminut vuodesta 1974. Kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti sen tehtävänä on aktivoida, koordinoita ja kehittää kaupungin energiansäästötoimintaa. Rakennusvirasto on päätöksissä nimitetty hoitamaan tätä tehtävää. HKR-Rakennuttaja toimii ESNK:n käytännön työn toteuttajana. Kaupungin strategiaohjelman mukaisesti energiansäästöneuvottelukunta on asettanut tavoitteen energiansäästön lisäämiseksi. Tämän hallintokuntia sitovan vuotuisen

8.12.2015

kahden prosentin energiansäästötavoitteen toteutumista valvoo ja hallinnoi käytännössä HKR-Rakennuttaja, joka on myös laatinut ohjeet ja mallin hallintokunnille energiatehokkuussuunnitelman tekemiseen. Työ jatkuu vuonna 2016 avustamalla hallintokuntia tavoitteen määrittelyssä ja energiatehokkuuden parantamisessa.

Strategiaohjelman ja kaupungin sisäisten tavoitteiden lisäksi Helsinki on sitoutunut energiatehokkuuden lisäämiseen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseen myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut vuonna 2007 energiatehokkuussopimuksen (KETS) työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Sopimuksessa kaupunki sitoutuu sovittuihin energiansäästötavoitteisiin ja -toimenpiteisiin sekä kehityshankkeisiin. Alkuperäinen sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka. Kaupunginhallitus päätti 21.10.2013, että kaupunki jatkaa sopimusta vuoden 2020 loppuun asti. Jatkokauden sopimusjärjestelyneuvottelut ovat käynnistyneet ja uusi sopimus annetaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi vuoden 2016 aikana. Sopimuksella toimeenpannaan uudessa energiatehokkuusdirektiivissä asetettuja velvoitteita.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut vuonna 2009 EU:n kanssa kaupungin-johtajien energia- ja ilmastopopimuksen (Covenant of Mayors), jossa tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Sopimuksessa painotetaan kaupungin omaa esimerkillistä toimintaa sekä kaupunkialueen muiden toimijoiden sitouttamista mukaan päästöjen vähentämiseen. Vuonna 2010 valmistuneen kestävän energiankäytön toimenpideohjelman ensimmäinen väliraportointi valmistui 2015 ja vuonna 2016 jatketaan toimeenpanoa.

Kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti energiansäästöneuvottelukunta (ESNK) seuraa, ohjaa ja valvoo molempien sopimusten täytäntöönpanoa ja tekee osaltaan tarvittavat talousarvioesitykset.

Helsinki on liittynyt kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kiinteistö- ja rakennusklusterin kestävää kehitystä edistävän Finnish Green Building Council -yhdistyksen (FiGBC) jäseneksi. HKR-Rakennuttaja huolehtii jäsenyyteen liittyvistä velvoitteista.

3 Investointihankkeet

Rakennusviraston talousarvion investointiossa sisältää katujen, liikenneväylien, ratojen, puistorakentamisen ja irtaimen omaisuuden hankinnan määrärahat. Vuoden 2016 määrärahat talousarviokohdittain ovat:

	Tilin- päättös 2014 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2015 1 000 €	Toiminta- suunnitelma 2016 1 000 €
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat	78 183	102 927	107 668

8.12.2015

8 06 Puistorakentaminen	6 380	10 588	9 351
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta	884	1 142	1 054
investoinnit yhteensä	85 447	114 657	118 073

Investointimäärärahojen yksityiskohtaisempi erittely on esitetty kohdassa Investointiohjelma v. 2016 sekä tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevassa hankelistauksessa ja investointikartalla. Kartta-aineistossa on esitetty vain yli 0,1 milj. euron rakentamishankkeet.

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on varattu yhteensä 107,7 milj. euroa mikä on noin 5 prosenttia enemmän kuin vuoden 2015 toimintasuunnitelmassa.

Puistoinvestointeihin on varattu yhteensä 9,4 milj. euroa, noin 12 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Merkittävin vähennys kohdistuu Kamppi-Töölönlahden projektialueelle, koska väliaikaisen puiston rahoitus kohdistui vuoteen 2015.

Vuonna 2016 valaisinten uusimisessa siirrytään aiempaa enemmän käyttämään LED-tekniikkaa kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Rakennusviraston irtaimen hankintaan on osoitettu 1,1 milj. euroa, noin 8 prosenttia edellistä vuotta vähemmän.

Talousarviomäärärahojen lisäksi on katu- ja puisto-osastolla vuosittain käytössä myös muita investointimäärärahoja, joita kaupunginhallitus osoittaa rakennusvirastolle hankekohtaisesti esirakentamiseen ja lähiöiden kunnostamiseen. Esirakentamiseen on kaupungin talousarviossa vuodelle 2016 varattu yhteensä 68,0 milj. euroa ja lähiörahastoon 5,0 milj. euroa. Näistä määrärahoista osa tullaan hakemaan rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toiminnassaan näiden mahdollisten määrärahojen toimeenpanoon.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma vuodelle 2016 on laadittu talousarvion mukaisena. Investointiohjelman valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisen, kaupunkisuunnitteluviraston, varhaiskasvatusviraston, liikuntaviraston, nuorisosiainkeskuksen, kiinteistöviraston sekä muiden teknisen sektorin verkostojen omistajien ja HSY Veden kanssa. Katujen ja puistojen peruskorjaushankkeiden ohjelmoinnissa ja priorisoinnissa on huomioitu aluesuunnitelmissa ja ylläpitotoimistosta esitetyt peruskorjaustarpeet.

3.1 Katu- ja puistoinvestointien priorisointi

Katurakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2016 - 2018 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategisiin painotuksiin:

1. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) katuinvestoinnit

8.12.2015

- Katuinvestoinnit toteutetaan pääsääntöisesti kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen rakennusvaiheen työt (katurakenteet mukaan lukien alempi päällystekerros) tehdään ennen talonrakennuksen käynnistymistä. Toisen rakennusvaiheen (ylempi päällystekerros, istutukset ja viimeistely) toteutus ajoittuu alueen talonrakennuksen valmistumisen mukaan.
2. Joukkoliikennettä, jalankulkua ja pyöräilyä edistävät investoinnit
- Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edistämisinvestoinneilla tähdätään henkilöautoliikenteen ruuhka- ym. välittömien haittojen vähentämiseen, kaupunkiympäristön laadun parantamiseen ja ilmastomuutoksen pitkän aikavälin haittojen torjumiseen. Keskustan ja aluekeskusten kaupunkiympäristön viihtyisyyden parantamisella lisätään myös kaupungin houkuttelevuutta sekä kaupunkilaisten että matkailijoiden kannalta.
 - Uusien pyöriteiden/kaistojen ja raitiovaunukiskojen rakentamisen yhteydessä tarkastellaan koko katupoikkileikkauksen peruskorjaustarve yhteistyössä kadun muiden kunnallisteknisten johtojen ja laitteiden omistajien kanssa ja tarvittaviin investointeihin varaudutaan yhteishankkeena.
3. Rakennettujen katujen ja siltojen peruskorjaukset
- Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (meluesteet, tukimuurit, portaat) peruskorjaukset kohdistetaan kuntokartoituksen edellyttämiin kohteisiin niiden käyttöturvallisuuden varmistamiseksi ja omaisuuden arvon säilyttämiseksi mahdollisimman taloudellisesti.
4. Ympäristöinvestoinnit
- Kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää melunsuojauksen täydentämistä myös rakennetuilla alueilla sekä kaupungin toimesta että Liikenneviraston yhteishankkeissa. Meluesteiden rakentamisessa tukeudutaan mahdollisimman paljon ylijäämämassojen käyttöön.
 - Akuuteilla tulvasuojeluinvestoinneilla varmistetaan asumisturvallisuus riskialueilla. Hulevesitulvien torjuntaan panostetaan kriittisissä kohteissa, kuitenkin ensisijassa osana alueiden uudis- ja täydennysrakentamisen investointeja.
 - Helsingin katuverkon merkittävimmät puukujanteet ovat aikanaan istutettu samoihin aikoihin ja ovat nyt tulossa elinkaarensa päähän. Yksittäisiä puita joudutaan vuosittain poistamaan turvallisuutta

8.12.2015

vaarantavina. Katupuukujanteiden kuntoselvityksen mukaan monet merkittävät puukujanteet on uusittava systemaattisesti tulevina vuosina. Puukujanteiden uusiminen tehdään katujaksottaisina kokonaisuuksina, ensisijassa osana katujen peruskorjausta.

Puistorakentamisen investointiohjelma perustuu yleisten töiden lautakunnan talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2016 - 2018 käsittelyssä hyväksymiin seuraaviin strategisiin painotuksiin:

1. Rakennettujen puistojen peruskorjausinvestoinnit
 - Peruskorjausten pääpaino on paikallisissa leikki- ja korttelipuistoissa, joiden korjaus on puistojen turvallisuuden ja käytettävyyden takia välttämätöntä. Toinen painopisteryhmä ovat puistot joiden käyttäjämäärä on suuri, käyttöaste korkea ja kuluneisuus silmiinpistävää.
2. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (=AM-ohjelma) puisto- ja viheralueinvestoinnit
 - Projekt- ja täydennysrakentamisalueiden puistot ja viheralueet toteutetaan vaiheittain alueiden asuntorakentamisen edellyttämässä aikataulussa. Taloussuunnitelmakaudella näitä kohteita ovat ensi sijassa Töölönlahti, Jätkäsaari ja Kalasatama
3. Ympäristöinvestoinnit
 - Ympäristöinvestoinnit kohdistuvat ensi sijassa uusien kortteli-puistojen hulevesijärjestelyihin tulvariskien hallitsemiseksi.

3.2 Katu- ja puistoinvestointien hankinta

Tilaamissuunnitelma

Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat sekä katujen ja puistojen rakennus- ja valaistussuunnitelmat teetetään yksityisillä suunnittelutoimistoilla. Suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta. Kaupunkikuvallisesti vaativissa silta- tai vastaavissa kohteissa suunnittelu voidaan teettää tarjouskilpailuun perustuvana kilpailullisena rinnakkaishankintana.

Geotekniset tutkimukset hankitaan kiinteistövirastosta ja maastomittaukset Helsingin kaupungin rakentamispalvelulta (=Stara).

Katu- ja puistohankkeiden rakentaminen tilataan Staralta omajohtoisena rakentamisena tai projektinjohtokonsulteilta, kuten HKR-Rakennuttaja, rakennuttamispalveluna ja yksityisten urakoitsijoiden tuotantona. Staran palveluita käytetään myös sen muilla erityisosaamisen alueilla, lähinnä talonrakennus-, puu- ja metallitöissä. Valittaessa omajohtoisen tuotannon ja yksityisen urakoitsijan välillä on lähtökohtana urakkakohteiden sopivuus mm. omajohtoisen tuotannon

8.12.2015

kilpailukyvyn ja kapasiteetin sekä vallitsevan markkinatilanteen ja kehittämistarpeen osalta.

Rakentamisessa varmistetaan Staran työllisyys ja HKR-Rakennuttajan infrarakennuttamisen resurssien käyttö. Ulkopuolisia rakennuttamispalveluja käytetään tarpeen mukaan. Mahdollisuuksia käyttää yksityistä projektinjohtourakointia ja allianssi- sekä kumppanuustoteutusta laajoissa hankkeissa selvitetään.

Staralta tilattavissa töissä rakennuttamista, turvallisuuskoordinaattorin tehtäviä sekä valvontaa tilataan yksityisiltä rakennuttajakonsulteilta kilpailutettujen puitesopimusten perusteella.

Ulkovalaistuksen työt tilataan ulkoisilta markkinoilta Helen-konsernin vuonna 2014 kilpailuttamilta puitesopimusurakoitsijoilta. Puitesopimus on voimassa vuosina 2015-2018 ja lisäksi sopimukseen liittyy 2 vuoden optio.

Siltojen ja muiden taitorakenteiden peruskorjaukset hankitaan pääosin ulkoisilta markkinoilta. Vain pienimuotoisia kunnossapitotöitä ja osa LVISAT -järjestelmien kunnossapidosta hankitaan Staralta. Kilpailuttamisesta ja peruskorjaustöiden hankinnasta vastaa HKR-Rakennuttaja.

Katujen uudelleenpäällystysten projektinjohtotyöt hankitaan Staralta, joka kilpailuttaa urakoinnin ulkoisilla markkinoilla ja solmii sekä valvoo urakkasopimukset.

Toimeenpanovastuu

Katu- ja puisto-osaston investointitoimisto vastaa suurimmasta osasta katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahojen käytön ohjelmoinnista, seurannasta ja raportoinnista sekä investointihankkeiden suunnittelun teettämisestä ja rakentamisen tilaamisesta. Ylläpitotoimisto vastaa taitorakenteiden peruskorjauksen sekä uudelleen päällystysten osalta ja ulkovalaistustoimisto katujen ja puistojen ulkovalaistuksen osalta vastaavien tehtävien hoidosta.

Katu- ja puistoinvestointien rakentamisvaiheen toteutusvastuu jakautuu vuonna 2016 eri toteuttajille seuraavasti

Toteuttaja	Katuinvestoinnit		Puistoinvestoinnit	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Stara	34 814	32	7 635	82
HKR-Rakennuttaja	50 080	47	500	5
Muut	7 700	7	0	0
Katu- ja puisto-osasto	15 074	14	1 216	13
yhteensä	107 668	100	9 351	100

Katu- ja puistoinvestoinneissa Staran osuus on vuoden 2015 tasossa. HKR-Rakennuttajan osuuden kasvu edellisestä vuodesta perustuu kaupungin tekemiin yhteistyösopimuksiin isoissa aluerakentamisprojekteissa (Keski-Pasila, Kalasatama), taitorakenteiden lisääntymiseen hankkeissa ja kriittiseen aikataulupaineeseen asuntotuotannon edellytysten toteuttamisessa. Isoisänsillan, ulkovalaistuksen ja yhteishankkeiden (Vantaa ja liikennevirasto) rakennuttamisen hankinta sisältyy kohtaan Muut.

8.12.2015

Katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta seuraavien hankkeiden rakennuttamisen:

Kadut ja liikennejärjestelyinvestoinnit	1 000 €
Gotlanninkatu ja Visbyinkatu, jatkoa v:lta 2015	1 300
Tankovainio, jatkoa v:lta 2015	1 600
Kirkonkyläntie, melusuojaus	800
Vuorikatu, jatkoa v:lta 2015	100
Hyväntoivonpuiston klv-silta ja taidetukimuurit	3 500
Kalasataman keskuksen kadut ja rakenteet, jatkoa v:lta 2015	6 700
Sörnäistenniemi, jatkoa v:lta 2015	800
Koirasaarentie, jatkoa v:lta 2015	1 500
Haakoninlahti, jatkoa v:lta 2015	2 000
Operaattorinkatu, jatkoa v:lta 2015	500
Veturitie	10 300
Vanhan Pasilan sillan korjaus, jatkoa v:lta 2015	400
Maistraatinportin jatke	1 900
Teollisuuskadun jatke, jatkoa v:lta 2015	4 800
Pasilankatu Veturitie-Kyllikinportti, jatko v:lta 2015	200
Pohjoinen baana (Hakamäentie-Käpylä)	3 600
Helsinginkatu Mannerheimintie-Hammarskjöldintie, jatkoa v:lta 2015	1 900
Mechelininkatu	150
Kehä I-Kivikontie eritasoliittymä, jatkoa v:lta 2015	2 000
Porvoonväylä (Vt 7), meluste Jakomäki	700
Malmin aseman ylikulkusillan peruskorjaus, jatkoa v:lta 2015	300
Haagan risteys sillat 2 kpl	2 160
Viikintien sillat 4 kpl	2 870
Kadut ja liikenneväylät yhteensä	50 080

Hankkeiden laajuus ja kustannusarviot ovat alustavia.

Katu- ja puisto-osasto käyttää suunnittelu- ja rakennuttamispalvelujen hankintaan noin 16 milj. euroa.

3.3 Investointiohjelma

Investointiohjelman toteuttamisedellytykset ja -valmiudet ovat hyvät. Yleisten käymälöiden välttämätön uudistamistarve on suurempi kuin siihen myönnetty määräraha kohdassa Muut kadun pidon investoinnit.

8.12.2015

Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen mahdollisesti edellyttää alakohdan Projektialueiden kadut -projektialueiden keskinäisiä määrärahasiirtoja. Määrärahojen käyttöä seurataan laadittavien talousarvioennusteiden tahdissa ja tarvittaessa tehdään talousarvion 8 03 alakohtien keskinäisiä siirtoesityksiä ja niiden edellyttämiä päätösehdotuksia. Tarvetta talousarviokohdan 8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat ja 8 06 Puistorakentaminen ylittämiseen ei ole mikäli vuodelta 2015 käyttämättä jääneet määrärahat saadaan ylitysoikeutena keskeneräisten hankkeiden jatkamiseen.

Osa hankkeiden katu-/puistosuunnitelmista on vielä suunnitteluvaiheessa. Jos pyöräilyä koskevat liikennesuunnitelma-päätökset viivästyvät kaupunkisuunnitteluvirastossa ja /tai jos katu- ja puistosuunnitelmien hyväksymispäätökset yleisten töiden lautakunnassa viivästyvät huomattavasti tai jopa johtavat valituksiin lautakuntapäätöksistä, investointiohjelman toteutuminen vaikeutuu, koska korvaavia hankkeita viivästyneiden korvaamiseksi ei ole riittävästi.

Myös aluerakentamisprojektien etupainotteiset määrärahavaraukset voivat aiheuttaa katu- ja puisto-osastosta riippumattomia vaikeuksia investointiohjelman toteutukseen.

Projektien johtamisen monimutkaistuminen, asukasaktiivisuuden lisääntyminen ja kiristyneet aikataulutavoitteet edellyttävät kilpailutetulla puitesopimuksella hankittavien yksityisten rakennuttamispalveluiden käyttöä oman henkilöstöresurssin avuksi, jotta investoinnit voidaan toteuttaa tavoitteiden mukaisesti.

Liikenneviraston liikenneväyläinvestointien laajuus ja ajoitus eivät ole vielä täysin varmistuneet, mikä saattaa vaikeuttaa investointiohjelman toteutusta.

Investointiohjelman tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää, että vuodelta 2015 käyttämättä jäävät, keskeneräisiin hankkeisiin sidotut investointimäärärahat saadaan käyttöön vuoden 2016 talousarvion ylitysoikeutena. Katu- ja puisto-osasto valmistelee ylitysesityksen vuoden 2015 lopussa.

Toimintasuunnitelman investointiohjelma on laadittu kevään 2015 kustannustasoon. Mikäli kustannustaso vuosien 2015 - 2016 aikana muuttuu merkittävästi, joudutaan investointiohjelmaa tarkistamaan. Samoin toimintasuunnitelmaa saatetaan joutua tarkistamaan vuoden 2015 lopussa, kun ko. vuodelta siirtyvien, keskeneräisten hankkeiden laajuus ja rahoitustarve vuoden 2016 määrärahoista täsmentyy. Myös vuoden 2016 aikana saatetaan investointiohjelmaa joutua tarkistamaan korvaavilla hankkeilla, mikäli hyväksytyn investointiohjelman mukaiset hankkeet eivät toteudu suunnitellun laajuisena. Mahdolliset tarkistukset kohdistetaan investointiohjelman laadinnan priorisointiperiaatteet huomioiden.

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma on laadittu vuoden 2016 talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja edellä esitettyjen strategisten painotusten mukaisesti. Aikatauluissa esitetyt hankkeet sisältävät myös arvion vuodelta 2015 siirtyvistä keskeneräisistä töistä ja niiden vaatiman rahoituksen. Siltä osin kuin keskeneräisten töiden

8.12.2015

rahoitus saadaan vuoden 2016 talousarvion ylitysoikeutena, investointiohjelmaa tarkistetaan vastaavasti.

Investointiohjelman keskeinen sisältö talousarviokohdittain on esitetty jäljempänä. Hankekohtaiset, talousarviorakenteen mukaiset investointiohjelmat esitetään tämän toimintasuunnitelman liitteenä olevissa jana-aikatauluissa ja hankekartalla. Hankekartalla on esitetty yli 0,1 miljoonan euron rakentamishankkeet. Suunnitteluhankkeita ei ole esitetty hankekartalla.

Kadut, liikenneväylät ja radat, 107,7 milj. euroa

Uudisrakentaminen, 20,4 milj. euroa

- Suurpiirien uudisrakentaminen, 14,3 milj. euroa
- Melusteiden rakentaminen, 0,6 milj. euroa
- Ranta-alueiden kunnostus, 1,0 milj. euroa
- Joukkoliikenteen kehittäminen, 4,5 milj. euroa

Uudisrakentamisen pääpaino on suurpiirien täydennysrakentamiskohteiden asunto- ja toimitilatuotannon edellyttämässä katurakentamisessa. Melusteiden rakentaminen kohdistuu Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa (Khs 25.11.2013, § 1 273) priorisoituihin kohteisiin. Ranta-alueiden kunnostuksen pääpaino on tulva- ja hulevesijärjestelmien toteutuksessa. Joukkoliikenteen kehittämisessä pääpaino on runkolinjan 500 (entinen Jokeri 0) liikennejärjestelyjen suunnittelussa, runkolinjan 560 (entinen Jokeri 2) liikenne- ja pysäkkijärjestelyjen viimeistelyssä ja muun bussiliikenteen liikennöinnin sujuvoittamisessa sekä länsimetron aiheuttamissa katumuutoksissa Lauttasaaren metroasemien ympäristössä.

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, 34,0 milj. euroa

- Katujen peruskorjaus, 10,7 milj. euroa
- Siltojen peruskorjaus, 6,0 milj. euroa
- Päälysteiden uusiminen, 5,0 milj. euroa
- Liikennejärjestelyt, 3,3 milj. euroa
- Jalankulun ja pyöräilyn väylät, 9,0 milj. euroa

Perusparantamisessa pääpaino on keskustan katu ympäristön parantamisessa ja nykyisten ulkovalaisinten korvaamisessa uusilla LED-valaisimilla koko kaupungin alueella. Siltojen peruskorjaus painottuu siltojen kuntoarvioinnin edellyttämiin kohteisiin. Päälysteiden uusinnassa päälystyskohteina ovat kadut, joilla on suuret käyttäjämäärät ja/tai päälysteen kuluneisuus ei täytä turvallisen liikennöinnin vaatimusta. Liikennejärjestelyissä toteutetaan kaupunkisuunnitteluviraston laatimaa liikennejärjestely- ja hidasteohjelmaa mukaan luettuna talvikunnossapidon edellyttämät liikennejärjestelyt. Jalankulun ja pyöräilyn väylissä täydennetään

8.12.2015

pyörätieverkostoa kantakaupungin alueella sekä muussa rakennetussa katuymppäristössä. Lisäksi täydennetään baanaverkostoa.

Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, 1,7 milj. euroa

- Tuusulanväylä, Yhdyskunnantien vaihtopysäkit, 0,45 milj. euroa
- Porvoonväylä (Vt7) / Jakomäki, meluntorjunta, 0,7 milj. euroa
- kehä I / meluntorjunta, Sepänmäki, 0,3 milj. euroa
- Yhteishankkeiden suunnittelu, 0,25 milj. euroa

Kehä I:n ns. pullonkaulahankkeista Kivikontien eritasoliittymän toteutusta jatketaan ja Hämeenlinnaväylän eritasoliittymän sekä välin Espoonraja – Vihdintie toteutus käynnistyy. Kehä I /Kivikontien eritasoliittymän hanke valmistuu 2016. Vihdintiellä rantaradan ja Malminkartanontien välisellä osuudella jatkuu joukkoliikenteen edistämishankkeeseen liittyvät parannustyöt.

Vuodelta 2015 jatkuvien hankkeiden toteuttaminen perustuu kaupungin ja liikenneviraston välisiin sopimuksiin. Hankkeita koskevat kaupungin kustannusosuudet ovat olleet talousarviossa jo aiemmin. Sopimuskohhteiden rahoittamiseen varaudutaan vuodelta 2015 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettävällä ylitysoikeusmäärärahalla.

Tuusulanväylällä varaudutaan Yhdyskunnantien toteutukseen mikäli liikenneviraston rahoitus varmistuu. Porvoonväylällä (Vt 7) Jakomäen kohdalla ja kehä I:llä Sepänmäen kohdalla käynnistetään meluntorjuntahankkeen toteutus.

Yhteishankkeiden suunnitteluun varatulla määrärahalla varaudutaan kaupungin ja liikenneviraston sopimien yhteishankkeiden suunnitteluun.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Muut kadunpidon investoinnit, 1,0 milj. euroa

- Täytemaan vastaanottopaikat, 0,5 milj. euroa
- Lumenvastaanottopaikat, 0,35 milj. euroa
- Yleiset käymälät, 0,15 milj. euroa

Muut kadunpidon investoinnit kohdistuvat kaivumassojen hyötykäytön varmistamiseen, lumenvastaanottopaikkojen, hiekkasiilojen suunnitteluun, toteutukseen ja peruskorjaukseen. Turvallisuusselvitysten perusteella tehtävät kiireelliset korjaukset siirtävät joitakin aiemmin suunniteltuja toiminnallisia parannuksia tuleville vuosille.

Yleiset käymälät- määrärahalla hankitaan uusien ja uusittavien yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa ja perustuksia. Varsinaiset käymälät hankitaan elinkaaripalveluna käyttötalousmäärärahalla. Käytössä oleva investointimääräraha vaadittujen kunnallisteknisten- ja

8.12.2015

muiden rakennustöiden takia tullaan ylittämään, koska edellisen sopimuksen mukainen uusien käymälöiden toimittaja asetettiin konkurssiin vuonna 2014. Tästä syystä alkuperäistä aikataulua käymälöiden korvaamiseksi ei voitu toteuttaa. Edelleen käytössä olevien vanhojen käymälöiden ylläpito on tilattu vuosisopimuksella alkuperäiseltä käymälöiden toimittajalta (ytlk 16.12.2014). Helsingin kaupungin kannalta on välttämätöntä, että yleisökäymälöiden palvelutaso säilyy ja siksi jäljellä olevat vanhat 11 käymälää on korvattava mahdollisimman pian.

Liityntäpysäköintipaikat, 1,5 milj. euroa

Määrärahat kohdistetaan Pohjois-Haagan aseman alueen ja muihin kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston osoittamiin pyörä- ja liityntäpysäköintihankkeisiin.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Projektialueet, 49,1 milj. euroa

- Kamppi-Töölönlahti, 1,55 milj. euroa
- Jätkäsaari, 5,0 milj. euroa
- Kalasatama, 7,5 milj. euroa
- Kruunuvuorenranta, 5,5 milj. euroa
- Pasila, 20,6 milj. euroa
- Kuninkaankolmio, 4,1 milj. euroa
- Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen 4,85 milj. euroa

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Määrärahat kohdistetaan asunto- ja toimitilarakentamisen edellyttämien katujen suunnitteluun ja rakentamiseen.

Kamppi - Töölönlahti -alueen katujen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta.

Puistorakentaminen, 9,4 milj. euroa

- Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus, 6,7 milj. euroa

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistoihin sekä rakennettujen puistojen välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin.

Projektialueet, 2,66 milj. euroa

- Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot 0,8 milj. euroa
- Jätkäsaaren puistot, 0,5 milj. euroa

8.12.2015

- Kalasataman puistot, 0,94 milj. euroa
- Pasilan puistot, 0,15
- Kuninkaankolmion puistot, 0,27 milj. euroa

Projektialueilla puistojen suunnittelu ja rakentaminen kohdistuu asuntorakentamisen edellyttämien puistojen rakentamiseen.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Esirakentaminen

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallitukselle, joka myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan sille myönnetty määrärahat.

Lähiörahasto

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Katu- ja puisto-osasto varautuu toimeenpanemaan sille myönnetty määrärahat

3.4 Irtaimen omaisuuden hankinta

Hallinto-osasto, 294 000 euroa

- SAP-alustan uusiminen 144 000 eur
- Viraston Microsoft EA-lisenssit 150 000 euroa

Katu – ja puisto-osasto, 300 000 euroa

- Lasso -ylläpidon urakoiden laadunhallintajärjestelmän hankinta etenee, 170 000 euroa.
- FORE -lisenssimaksut 80 000 euroa.
- ProjectWise käyttöönotto 50 000 euroa.

Arkkitehtuoriosasto, 35 000 euroa

- Rakenteiden tunnistamiseen soveltuvien mittalaitteiden ja ohjelmistojen hankinta

Palveluosasto, 425 000 euroa

- Alueidenkäytön käyttöikänsä päässä olevan tapahtumanhallintajärjestelmä Winkin tilalle hankintaan uusi tietojärjestelmä Allu. Valvonnan kenttäraportointipalvelua (MobileNote) kehitetään, 200 000 euroa.

8.12.2015

- Pysäköintipolitiikan toimeenpanemiseksi pysäköinninvalvonnassa siirrytään enenevässä määrin hyödyntämään oppivaa konenäköä. Pysäköinninvalvonnan auto varustetaan valvontakameroilla. Älylasien ja muiden Android-käyttöjärjestelmää käyttävien laitteiden käyttöä pysäköinnintarkastajien työkaluna lisätään pilotoinneissa saatujen kokemusten perusteella.
- Pysäköinnintarkastajien liikkuvuuden parantamiseksi kokeillaan esimerkiksi Segway -tyyppisiä laitteita ja sähköpolkupyöriä.
- Pysäköinninvalvonnan toiminnanohjausjärjestelmää (Pasi) kehitetään vastaamaan pysäköintipolitiikan toimeenpanon ja mahdollisen uuden lainsäädännön edellyttämiä muutoksia.
- Pysäköintitunnuksia varten kehitetään ja otetaan käyttöön verkkokaupan kaltainen järjestelmä, josta asiakkaat voivat itse käydä ostamassa tunnuksen sen jälkeen, kun järjestelmä on tarkastanut asiakkaan oikeuden tunnukseen, 225 000 euroa.

4 Raportointisuunnitelma

Talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään, että toiminnan suunnittelua, ohjausta ja seuranta varten on laadittava hyväksytyn talousarvion puitteissa tulosbudjetti, jossa tulee esittää määrärahat ja tuloarviot sekä niihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset, mitattavat tavoitteet. Tulosbudjetti on vertailupohja toimintavuoden aikana määrärahan käytölle, tulokertymille sekä määrärahojen, sitovien tavoitteiden ja suoritteiden toteutumisennusteille.

Talousarvion ja ulkoisen kirjanpidon toteutuminen raportoidaan keskuskirjanpitoon säännöllisesti kuukausittain kirjanpitokausien päättyessä. Maksuvalmiudesta annetaan pitkän- ja lyhyen ajan ennusteet kaupunginkanslialle sekä seurataan ennusteiden poikkeamia toteutuneeseen. Talouspalvelut vastaa näiden raporttien laatimisesta ja toimittamisesta kaupunginkanslialle.

Talousarvion toteutumisennuste ja osavuosisiraportti laaditaan neljästi vuodessa käyttötaloudesta ja investoinneista. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisennusteen ohella ennustetaan myös tuottavuuden, tunnuslukujen ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Talouspalvelut kokoaa osavuosisiraportin ja ennusteen kirjanpidosta saatavien tietojen ja osastojen laatimien ennusteiden pohjalta. Osavuosisiraportti ja ennuste annetaan tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle.

8.12.2015

LIITTEET

KÄYTTÖTALOUS

2 09 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

	Tilinpäätös 2 014 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 015 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 016 1000 EUR	Muutos 16/15 1000 eur	Muutos 16/15 %
Talousarviotulot	70 379	73 677	74 039	362	0,5
3000 Myyntituotot	19 086	20 993	19 574	-1 419	-6,8
3200 Maksutuotot	18 432	17 280	21 491	4 211	24,4
3350 Tuet ja avustukset	234	213	213	0	0,0
3400 Vuokratuotot	8 913	7 311	8 550	1 239	16,9
3500 Muut toimintatuotot	11 919	14 940	12 141	-2 869	-19,2
3700 Valmistus omaan käyttöön	11 795	12 940	12 070	-870	-6,7
Talousarviomenot	137 787	129 993	127 687	-2 306	-1,8
4000 Palkat ja palkkiot	20 545	23 305	23 029	-276	-1,2
4100 Henkilösivukulut	6 823	7 771	7 779	8	0,1
4300 Palvelujen ostot	95 241	85 016	83 036	-1 980	-2,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 817	6 543	6 637	94	1,4
4700 Avustukset	41	65	65	0	0,0
4800 Vuokrat	11 375	5 680	5 856	176	3,1
4900 Muut menot	945	1 613	1 287	-326	-20,2
Toimintakate	-67 408	-56 316	-53 648	2 596	4,7
Poistot ja arvonalentumiset	71 506	73 863	78 842	4 979	6,7
Tilikauden tulos	-138 914	-130 179	-132 490	-2 383	-1,8

2 09 01 Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto

	Tilinpäätös 2 014 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 015 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 016 1000 EUR	Muutos 16/15 1000 eur	Muutos 16/15 %
Talousarviotulot	60 359	62 283	63 586	1 303	2,1
3000 Myyntituotot	15 752	17 069	15 721	-1 348	-7,9
3200 Maksutuotot	18 432	17 280	21 491	4 211	24,4
3350 Tuet ja avustukset	228	213	213	0	0,0
3400 Vuokratuotot	8 913	7 311	8 550	1 239	16,9

8.12.2015

3500 Muut toimintatuotot	11 852	14 940	12 141	-2 869	-19,2
3700 Valmistus omaan käyttöön	5 182	5 470	5 470	0	0,0
Talousarviomenot	127 804	118 599	117 234	-1 365	-1,1
4000 Palkat ja palkkiot	14 976	16 938	17 039	101	0,6
4100 Henkilösivukulut	4 966	5 659	5 764	105	1,9
4300 Palvelujen ostot	94 009	83 520	81 836	-1 684	-2,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 568	6 323	6 447	124	2,0
4700 Avustukset	41	65	65	0	0,0
4800 Vuokrat	10 324	4 550	4 831	281	6,2
4900 Muut menot	920	1 544	1 254	-290	-18,8
Toimintakate	-67 445	-56 316	-53 648	2 668	-4,6
Poistot ja arvonalentumiset	71 506	73 863	78 842	4 979	6,7
Tilikauden tulos	-138 951	-130 179	-132 490	-2 311	-1,8

2 09 04 HKR-Rakennuttaja

	Tilinpäätös	Tulosbudjetti	Tulosbudjetti	Muutos	Muutos
	2 014	2 015	2 016	16/15	16/15
	1000 EUR	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur	%
Talousarviotulot	10 020	11 394	10 453	-941	-8,3
3000 Myyntituotot	3 334	3 924	3 853	-71	-1,8
3350 Tuet ja avustukset	6			0	
3500 Muut toimintatuotot	67	0	0	0	
3700 Valmistus omaan käyttöön	6 613	7 470	6 600	-870	-11,6
Talousarviomenot	9 984	11 394	10 453	-941	-8,3
4000 Palkat ja palkkiot	5 569	6 367	5 990	-377	-5,9
4100 Henkilösivukulut	1 857	2 112	2 015	-97	-4,6
4300 Palvelujen ostot	1 232	1 496	1 200	-296	-19,8
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	250	220	190	-30	-13,6
4800 Vuokrat	1 051	1 130	1 025	-105	-9,3
4900 Muut menot	25	69	33	-36	-52,2
Toimintakate	36	0	0	0	
Tilikauden tulos	36	0	0	0	

8.12.2015

Katu- ja puisto-osasto

	Tilinpäätös 2 014	Tulosbudjetti 2 015	Tulosbudjetti 2 016	Muutos 16/15	Muutos 16/15
	1000 EUR	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur	1000 eur
Talousarviotulot	11 197	13 224	13 524	300	2,3
3000 Myyntituotot	6 545	8 797	9 237	440	5,0
3200 Maksutuotot	39	42	42	0	0,0
3350 Tuet ja avustukset	221	213	213	0	0,0
3400 Vuokratuotot	222	222	222	0	0,0
3500 Muut toimintatuotot	862	350	210	-140	-40,0
3700 Valmistus omaan käyttöön	3 308	3 600	3 600	0	0,0
Talousarviomenot	95 293	89 175	88 548	-627	0,7
4000 Palkat ja palkkiot	3 700	4 760	4 766	6	0,1
4100 Henkilösivukulut	1 233	1 576	1 609	33	2,1
4300 Palvelujen ostot	87 161	75 918	75 183	-735	-1,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 501	5 331	5 400	69	1,3
4700 Avustukset	22	30	30	0	0,0
4800 Vuokrat	877	790	790	0	0,0
4900 Muut menot	799	770	770	0	0,0
Toimintakate	-84 096	-75 951	-75 024	927	1,2
Poistot ja arvonalentumiset	70 723	73 100	78 000	4 900	6,7
Tilikauden tulos	-154 819	-149 051	-153 024	-3 973	-2,7

Palveluosasto

	Tilinpäätös 2 014	Tulosbudjetti 2 015	Tulosbudjetti 2 016	Muutos 16/15	Muutos 16/15
	1000 EUR	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur	1000 eur
Talousarviotulot	45 743	45 515	46 448	933	2,0
3000 Myyntituotot	8 786	7 810	5 979	-1 831	-23,4
3200 Maksutuotot	18 393	17 238	21 449	4 211	24,4
3350 Tuet ja avustukset	7	0	0	0	
3400 Vuokratuotot	7 682	5 919	7 200	1 281	21,6
3500 Muut toimintatuotot	10 875	14 548	11 820	-2 728	-18,8
3700 Valmistus omaan käyttöön					

8.12.2015

Talousarviomenot	17 154	12 598	12 447	-151	-1,2
4000 Palkat ja palkkiot	5 271	5 823	5 933	110	1,9
4100 Henkilösivukulut	1 754	1 955	2 019	64	3,3
4300 Palvelujen ostot	2 650	2 586	2 401	-185	-7,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	244	192	228	36	18,8
4700 Avustukset		0	0	0	
4800 Vuokrat	7 190	1 404	1 508	104	7,4
4900 Muut menot	45	638	358	-280	-43,9
Toimintakate	28 589	32 917	34 001	1 084	3,3
Poistot ja arvonalentumiset	464	469	520	51	10,9
Tilikauden tulos	28 125	32 448	33 481	1 033	3,2

Arkkitehtuoriosasto

	Tilinpäätös 2 014 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 015 1000 EUR	Tulosbudjetti 2 016 1000 EUR	Muutos 16/15 1000 eur	Muutos 16/15 1000 eur
Talousarviotulot	2 075	2 105	2 105	0	0,0
3000 Myyntituotot	161	235	235	0	0,0
3200 Maksutuotot		0			
3350 Tuet ja avustukset		0			
3400 Vuokratuotot		0			
3500 Muut toimintatuotot	40	0			
3700 Valmistus omaan käyttöön	1 874	1 870	1 870	0	0,0
Talousarviomenot	4 961	5 367	5 304	-63	-1,2
4000 Palkat ja palkkiot	3 027	3 299	3 252	-47	-1,4
4100 Henkilösivukulut	1 005	1 094	1 094	0	0,0
4300 Palvelujen ostot	845	888	879	-9	-1,0
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	65	63	54	-9	-14,3
4700 Avustukset		0	0	0	
4800 Vuokrat	6	10	10	0	0,0
4900 Muut menot	13	13	15	2	15,4
Toimintakate	-2 886	-3 262	-3 199	63	1,9
Poistot ja arvonalentumiset	66	94	72	-22	-23,4
Tilikauden tulos	-2 952	-3 356	-3 271	85	2,5

8.12.2015

Hallinto-osasto

	Tilinpäätös	Tulosbudjetti	Tulosbudjetti	Muutos	Muutos
	2 014	2 015	2 016	16/15	16/15
	1000 EUR	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur	1000 eur
Talousarviotulot	1 343	1 439	1 509	70	4,9
3000 Myyntituotot	259	227	270	43	18,9
3200 Maksutuotot		0		0	
3350 Tuet ja avustukset		0		0	
3400 Vuokratuotot	1 009	1 170	1 128	-42	-3,6
3500 Muut toimintatuotot	75	42	111	69	164,3
3700 Valmistus omaan käyttöön		0		0	
Talousarviomenot	10 393	11 459	10 935	-524	0
4000 Palkat ja palkkiot	2 977	3 056	3 088	32	1,0
4100 Henkilösivukulut	974	1 034	1 042	8	0,8
4300 Palvelujen ostot	3 353	4 007	3 371	-636	-15,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	759	737	765	28	3,8
4700 Avustukset	18	35	35	0	0,0
4800 Vuokrat	2 250	2 467	2 523	56	2,3
4900 Muut menot	62	123	111	-12	-9,8
Toimintakate	-9 050	-10 020	-9 426	594	5,9
Poistot ja arvonalentumiset	253	200	250	50	25,0
Tilikauden tulos	-9 303	-10 220	-9 676	544	5,3

8.12.2015

Investointitalous

	Tilinpäätös 2 014	Tulosbudjetti 2 015	Tulosbudjetti 2 016	Muutos 16/15	Muutos 16/15
	1000 EUR	1000 EUR	1000 eur	1000 eur	%
8 03 KADUT, LIIKENNEVÄYLÄT JA RADAT	78 184	102 927	107 668	4 741	4,6
8 03 08 Uudisrakentaminen	21 288	23 480	20 391	-3 089	-13,2
8 03 0 9 Perusparantam. ja liikennejärj.	22 285	30 857	34 000	3 143	10,2
8 03 10 Yhteishankk. liikenneviraston kanssa, Khn käyttöön	2 747	1 750	1 700	-50	-2,9
8 03 12 Kamppi-Töölönlahtialueen kadut	3 053				
8 03 13 Muut kadunpidon investoinnit	1 412	1 360	1 000	-360	-26,5
8 03 15 Jätkäsaari	3 845				
8 03 16 Kalasatama	4 137				
8 03 17 Kruunuvuorenranta	6 497				
8 03 18 Pasila	9 902				
8 03 19 Kuninkaankolmio	1 777				
8 03 20 Liityntäpys.paikat,khn käytett.	1 241	1 500	1 477	-23	-1,5
8 03 30 Projektialueiden kadut Khn käytett. ylitysoikeus		43 980 49 953	49 100	270	0,6
8 06 PUISTORAKENTAMINEN	6 380	10 588	9 351	-1 237	-11,7
8 06 08 Uudet puist., istut. ja leikkip.	4 583	4 858	6 691	1 833	37,7
8 06 11 Kamppi-Töölönlahti alueen puist	567				
8 06 14 Jätkäsaaren puistot	1 126				
8 06 15 Kalasataman puistot	104				
8 06 30 Projektialueiden puistot, Khn käytt. ylitysoikeus		5 730 3 425	2 660	-3 070	-53,6
809 IRTAIMEN OMAISUUDEN HANKINTA	884	1 142	1 054	-88	-7,7
Muut hankinnat	884	1 142	1 054	-88	-7,7
ylitysoikeus		125			
YHTEENSÄ	85 448	114 657	118 073	3 416	3,0
YHTEENSÄ SIS YLITYSOIKEUDET		168 160			